Mathayo

Kumbukumbu Za Ukoo Wa Yesu Kristo
(Luka 3:23-38)

1 Habari za ukoo wa Yesu Kristo mwana wa
Daudi, mwana wa Abrahamu:

2 Abrahamu akamzaa Isaki,
Isaki akamzaa Yakobo,
Yakobo akawazaa Yuda na ndugu zake,
3 Yuda akawazaa Peresi na Zera, ambao
mama yao alikuwa Tamari,
Peresi akamzaa Hesroni,
Hesroni akamzaa Aramu,
4 Aramu akamzaa Aminadabu,
Aminadabu akamzaa Nashoni,
Nashoni akamzaa Salmoni,
5 Salmoni akamzaa Boazi, na mama yake
Boazi alikuwa Rahabu,
Boazi akamzaa Obedi, ambaye mama yake
alikuwa Ruthu,
Obedi akamzaa Yese,
6 Yese akamzaa Daudi ambaye alikuwa
mfalme.

Daudi akamzaa Solomoni, ambaye mama yake
ni yule aliyekuwa mke wa Uria.
7 Solomoni akamzaa Rehoboamu,
Rehoboamu akamzaa Abiya,
Abiya akamzaa Asa,
8 Asa akamzaa Yehoshafati,

Yehoshafati akamzaa Yoramu,*
Yoramu akamzaa Uzia,
9 Uzia akamzaa Yothamu,
Yothamu akamzaa Ahazi,
Ahazi akamzaa Hezekia,
10 Hezekia akamzaa Manase,
Manase akamzaa Amoni,
Amoni akamzaa Yosia,
11 wakati wa uhamisho wa Babeli, Yosia alimzaa Yekonia na ndugu zake.

12 Baada ya uhamisho wa Babeli:
Yekonia alimzaa Shealtieli,
Shealtieli akamzaa Zerubabeli,
13 Zerubabeli akamzaa Abiudi,
Abiudi akamzaa Eliakimu,
Eliakimu akamzaa Azori,
14 Azori akamzaa Sadoki,
Sadoki akamzaa Akimu,
Akimu akamzaa Eliudi,
15 Eliudi akamzaa Eleazari,
Eleazari akamzaa Matani,
Matani akamzaa Yakobo,
16 naye Yakobo akamzaa Yosefu ambaye alikuwa mumewe Maria, mama yake Yesu, aitwaye Kristo.†

17 Hivyo, kulikuwepo na jumla ya vizazi kumi na vinne tangu Abrahamu mpaka Daudi, vizazi kumi na vinne tangu Daudi hadi wakati wa uhamisho kwenda utumwani Babeli, na vizazi

---

* **1:8** Yoramu ndiye Yehoramu, maana yake ni Yehova yu juu.
† **1:16** Kristo maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta.

kumi na vinne tangu wakati wa uhamisho
kwenda utumwani Babeli hadi Kristo.

Kuzaliwa Kwa Yesu Kristo
(Luka 2:1-7)

18 Basi Kuzaliwa kwake Yesu Kristo kulikuwa
hivi: Maria mama yake alikuwa ameposwa
na Yosefu, lakini kabla hawajakutana kimwili,
Maria alionekana kuwa na mimba kwa uweza
wa Roho Mtakatifu.
19 Kwa kuwa Yosefu, mwanaume aliyekuwa
amemposa alikuwa mtu mwadilifu, hakutaka
kumwaibisha Maria hadharani, aliazimu
kumwacha kwa siri.
20 Lakini mara alipoazimu kufanya jambo hili,
malaika wa Bwana akamtokea katika ndoto na
kusema, “Yosefu mwana wa Daudi, usiogope
kumchukua Maria awe mke wako, kwa maana
mimba aliyo nayo ni kwa uweza wa Roho
Mtakatifu.
21 Naye atamzaa mwana, nawe utamwita
Jina lake Yesu,‡ kwa maana yeye ndiye
atakayewaokoa watu wake kutoka dhambi zao.”
22 Haya yote yalitukia ili litimie lile Bwana
alilokuwa amenena kupitia nabii, akisema:
23 “Tazama, bikira atachukua mimba, naye
atamzaa mwana, nao watamwita Jina lake
Imanueli”: maana yake, “Mungu pamoja nasi.”
24 Yosefu alipoamka kutoka usingizini,
akafanya kama vile alivyoagizwa na malaika
wa Bwana, akamchukua Maria kuwa mke wake.

---

‡ **1:21** Yesu ni *Iesous* kwa Kiyunani, na kwa Kiebrania ni Yoshua au Yeshua. Maana yake ni Yehova ni wokovu.

25 Lakini hawakukutana kimwili mpaka
Maria alipojifungua mwanawe kifungua mimba
akamwita Jina lake Yesu.

2

Wataalamu Wa Nyota Wafika Kumwona Mtoto Yesu

1 Baada ya Yesu kuzaliwa katika mji wa Beth-
lehemu huko Uyahudi, wakati wa utawala wa
Mfalme Herode, wataalamu wa mambo ya nyota
kutoka mashariki walifika Yerusalemu
2 wakiuliza, "Yuko wapi huyo aliyezaliwa
mfalme wa Wayahudi? Kwa maana tumeona
nyota yake ikitokea mashariki, nasi tumekuja
kumwabudu."
3 Mfalme Herode aliposikia jambo hili ali-
ingiwa na hofu sana pamoja na watu wote wa
Yerusalemu.
4 Herode akawaita pamoja viongozi wa
makuhani na walimu wa sheria, akawauliza
ni mahali gani ambapo Kristo* angezaliwa.
5 Nao wakamwambia, "Katika Bethlehemu
ya Uyahudi, kwa maana hivyo ndivyo
ilivyoandikwa na nabii:
6 " 'Nawe, Bethlehemu, katika nchi ya Yuda,
wewe si mdogo miongoni
mwa watawala wa Yuda;
kwa maana kutoka kwako atakuja mtawala
atakayekuwa mchungaji
wa watu wangu Israeli.' "

---

* **2:4** Kristo maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta.

7 Ndipo Herode akawaita wale wataalamu wa
nyota kwa siri na kutaka kujua kutoka kwao
uhakika kamili wa wakati ile nyota ilionekana.
8 Kisha akawatuma waende Bethlehemu aki-
waambia, “Nendeni mkamtafute kwa bidii huyo
mtoto. Nanyi mara mtakapomwona, mniletee
habari ili na mimi niweze kwenda kumwabudu.”
9 Baada ya kumsikia mfalme, wale wataalamu
wa nyota wakaenda zao, nayo ile nyota waliy-
oiona mashariki ikawatangulia, nao wakaifu-
ata mpaka iliposimama mahali pale alipokuwa
mtoto.
10 Walipoiona ile nyota wakajawa na furaha
kubwa mno.
11 Walipoingia ndani ya ile nyumba, wakam-
wona mtoto pamoja na Maria mama yake,
wakamsujudu na kumwabudu yule mtoto Yesu.
Ndipo wakafungua hazina zao, wakamtolea za-
wadi za dhahabu, uvumba na manemane.
12 Nao wakiisha kuonywa katika ndoto
wasirudi kwa Herode, wakarudi kwenda katika
nchi yao kwa njia nyingine.

Yosefu, Maria Na Mtoto Yesu Wakimbilia Misri

13 Walipokwisha kwenda zao, malaika
wa Bwana akamtokea Yosefu katika ndoto
akamwambia, “Ondoka, mchukue mtoto na
mama yake mkimbilie Misri. Kaeni huko mpaka
nitakapowaambia, kwa maana Herode anataka
kumtafuta huyu mtoto ili amuue.”
14 Kisha Yosefu akaondoka, akamchukua mtoto
pamoja na mama yake wakati wa usiku, nao
wakaenda Misri
15 ambako walikaa mpaka Herode alipofariki.
Hili lilifanyika ili litimie lile lililonenwa na

Bwana kwa kinywa cha nabii kusema: “Nil-
imwita mwanangu kutoka Misri.”
16 Herode alipong’amua kwamba wale
wataalamu wa nyota wamemshinda kwa akili,
alikasirika sana, naye akatoa amri ya kuwaua
watoto wote wa kiume wenye umri wa miaka
miwili kurudi chini katika mji wa Bethlehemu
na sehemu zote za jirani, kufuatana na ule muda
alioambiwa na wale wataalamu wa nyota.
17 Ndipo lilipotimia neno lililonenwa na nabii
Yeremia.
18 “Sauti ilisikika huko Rama,
maombolezo na kilio kikubwa,
Raheli akilia kwa ajili ya wanawe,
akikataa kufarijiwa,
kwa sababu hawako tena.”

Kurudi Kutoka Misri

19 Baada ya Herode kufa, malaika wa Bwana
akamtokea Yosefu katika ndoto huko Misri
20 na kusema, “Ondoka, mchukue mtoto na
mama yake mwende, mrudi katika nchi ya
Israeli kwa sababu wale waliokuwa wanatafuta
uhai wa mtoto wamekufa.”
21 Basi Yosefu, akaondoka akamchukua mtoto
na mama yake wakaenda mpaka nchi ya Israeli.
22 Lakini aliposikia kwamba Arkelao alikuwa
anatawala huko Uyahudi mahali pa Herode baba
yake, aliogopa kwenda huko. Naye akiisha
kuonywa katika ndoto, akaenda zake sehemu za
Galilaya,
23 akaenda akaishi katika mji ulioitwa
Nazareti. Hivyo likawa limetimia neno
lililonenwa na manabii, “Ataitwa Mnazarayo.”

3

Yohana Mbatizaji Atayarisha Njia
(Marko 1:1-8; Luka 3:1-18; Yohana 1:19-28)

1 Siku hizo Yohana Mbatizaji alikuja akihubiri
katika nyika ya Uyahudi, akisema,
2 "Tubuni, kwa maana Ufalme wa Mbinguni
umekaribia."
3 Huyu ndiye yule aliyenenwa habari zake na
nabii Isaya aliposema:

"Sauti ya mtu aliaye huko nyikani,

'Tayarisheni njia kwa ajili ya Bwana,
yanyoosheni mapito yake.' "

4 Basi Yohana alivaa mavazi yaliyotengenezwa
kwa singa za ngamia, akiwa na mkanda wa ngozi
kiunoni mwake. Chakula chake kilikuwa nzige
na asali ya mwitu.
5 Watu walikuwa wakimwendea kutoka
Yerusalemu, Uyahudi yote na nchi zote za
kandokando ya Mto Yordani.
6 Nao wakaziungama dhambi zao, akawaba-
tiza katika Mto Yordani.
7 Lakini alipowaona Mafarisayo na
Masadukayo wengi wakija ili kubatizwa,
aliwaambia: "Ninyi watoto wa nyoka! Ni nani
aliyewaonya kuikimbia ghadhabu inayokuja?
8 Basi zaeni matunda yastahiliyo toba.
9 Wala msidhani mnaweza kusema mioyoni
mwenu kuwa, 'Sisi tunaye Abrahamu, baba
yetu.' Nawaambia kuwa Mungu anaweza
kumwinulia Abrahamu watoto kutoka kwa
mawe haya.

10 Hata sasa shoka limeshawekwa tayari
kwenye shina la kila mti, basi kila mti usiozaa
matunda mazuri, hukatwa na kutupwa motoni.
11 "Mimi nawabatiza kwa maji kwa ajili ya
toba. Lakini nyuma yangu anakuja yeye aliye
na uwezo kuliko mimi, ambaye sistahili hata
kuvichukua viatu vyake. Yeye atawabatiza kwa
Roho Mtakatifu* na kwa moto.
12 Pepeto lake liko mkononi mwake, naye
atasafisha sakafu yake ya kupuria, na kuiku-
sanya ngano ghalani na kuyateketeza makapi
kwa moto usiozimika."

Yesu Abatizwa
(Marko 1:9-11; Luka 3:21-22)

13 Kisha Yesu akaja kutoka Galilaya mpaka Mto
Yordani ili Yohana ambatize.
14 Lakini Yohana akajitahidi kumzuia,
akimwambia, "Mimi ninahitaji kubatizwa na
wewe, nawe waja kwangu nikubatize?"
15 Lakini Yesu akamjibu, "Kubali hivi sasa, kwa
maana ndivyo itupasavyo kwa njia hii kuitimiza
haki yote." Hivyo Yohana akakubali.
16 Naye Yesu alipokwisha kubatizwa, mara
alipotoka ndani ya maji, ghafula mbingu zika-
funguka, akamwona Roho wa Mungu akishuka
kama hua na kutulia juu yake.
17 Nayo sauti kutoka mbinguni ikasema, "Huyu
ni Mwanangu mpendwa, ambaye ninapendezwa
sana naye."

---

* **3:11** …kwa Roho Mtakatifu hapa ina maana ya katika Roho Mtakatifu.

4

Kujaribiwa Kwa Yesu
(Marko 1:12-13; Luka 4:1-13)

1 Kisha Yesu akaongozwa na Roho Mtakatifu
kwenda nyikani ili akajaribiwe na ibilisi.
2 Baada ya kufunga siku arobaini usiku na
mchana, hatimaye akaona njaa.
3 Mjaribu akamjia na kumwambia, "Ikiwa
wewe ndiye Mwana wa Mungu, amuru mawe
haya yawe mikate."
4 Lakini Yesu akajibu, "Imeandikwa: 'Mtu
haishi kwa mkate tu, ila kwa kila neno litokalo
katika kinywa cha Mungu.' "
5 Ndipo ibilisi akamchukua Yesu mpaka mji
mtakatifu na kumweka juu ya mnara mrefu wa
Hekalu,
6 akamwambia, "Kama wewe ndiwe Mwana
wa Mungu jitupe chini. Kwa kuwa imeandikwa:
" 'Atakuagizia malaika zake,
nao watakuchukua mikononi mwao
ili usije ukajikwaa mguu wako katika jiwe.' "
7 Yesu akamjibu, "Pia imeandikwa: 'Usim-
jaribu Bwana Mungu wako.' "
8 Kwa mara nyingine, ibilisi akamchukua Yesu
mpaka kwenye kilele cha mlima mrefu na kum-
wonyesha falme zote za dunia na fahari zake,
9 kisha akamwambia, "Nitakupa hivi vyote
kama ukinisujudia na kuniabudu."
10 Yesu akamwambia, "Ondoka mbele yangu,
Shetani! Kwa maana imeandikwa, 'Mwabudu
Bwana Mungu wako, na umtumikie yeye peke
yake.' "

11 Ndipo ibilisi akamwacha, nao malaika
wakaja na kumhudumia.

Yesu Aanza Kuhubiri
(Marko 1:14-15; Luka 4:14-15)

12 Yesu aliposikia kwamba Yohana Mbatizaji
alikuwa ametiwa gerezani, alirudi Galilaya.
13 Akaondoka Nazareti akaenda kuishi Kaper-
naumu, mji ulioko karibu na bahari, katika
mipaka ya nchi ya Zabuloni na Naftali,
14 ili kutimiza unabii wa nabii Isaya, kama
alivyosema:
15 "Nchi ya Zabuloni na nchi ya Naftali,
kwenye njia ya kuelekea baharini,
ng'ambo ya Yordani,
Galilaya ya watu wa Mataifa:
16 watu wale waliokaa gizani
wameona nuru kuu;
nao wale walioishi katika nchi ya uvuli wa
mauti,
nuru imewazukia."
17 Tangu wakati huo, Yesu alianza kuhubiri
akisema: "Tubuni, kwa maana Ufalme wa Mbin-
guni umekaribia."

Yesu Awaita Wanafunzi Wake Wa Kwanza
(Marko 1:16-20; Luka 5:1-11)

18 Yesu alipokuwa anatembea kando ya Bahari
ya Galilaya, aliwaona ndugu wawili, Simoni
aitwaye Petro, na Andrea ndugu yake. Walikuwa
wakizitupa nyavu zao baharini kwa kuwa wao
walikuwa wavuvi.
19 Yesu akawaambia, "Njooni, nifuateni nami
nitawafanya mwe wavuvi wa watu."

20 Mara wakaziacha nyavu zao, wakamfuata.
21 Alipoendelea mbele kutoka pale, akawaona
ndugu wengine wawili, Yakobo mwana wa Zebe-
dayo na Yohana nduguye, wakiwa wamekaa
kwenye mashua pamoja na baba yao Zebedayo,
wakizitengeneza nyavu zao. Yesu akawaita.
22 Nao mara wakaiacha mashua yao, pamoja
na baba yao, wakamfuata.

Yesu Ahubiri Na Kuponya Wagonjwa
(Luka 6:17-19)

23 Yesu akapita katika Galilaya yote, ak-
ifundisha katika masinagogi yao, akihubiri
habari njema za Ufalme, na akiponya kila
ugonjwa na kila aina ya maradhi miongoni mwa
watu.
24 Kwa hiyo sifa zake zikaenea sehemu zote za
Shamu, nao watu wakamletea wote waliokuwa
na magonjwa mbalimbali na maumivu, waliopa-
gawa na pepo wachafu, wenye kifafa na
waliopooza, naye akawaponya.
25 Makutano makubwa ya watu yakawa
yanamjia kutoka Galilaya, Dekapoli,*
Yerusalemu, Uyahudi na kutoka ng'ambo ya
Mto Yordani.

Mahubiri Ya Yesu Kwenye Mlima

5

(Mathayo 5–7)

Sifa Za Aliyebarikiwa
(Luka 6:20-23)

---

* **4:25** Yaani Miji Kumi.

1 Basi Yesu alipoona makutano, alipanda
mlimani akaketi chini, nao wanafunzi wake
wakamjia.
2 Ndipo akaanza kuwafundisha, akisema:
3 “Heri walio maskini wa roho,
maana Ufalme wa Mbinguni ni wao.
4 Heri wale wanaohuzunika,
maana hao watafarijiwa.
5 Heri walio wapole,
maana hao watairithi nchi.
6 Heri wenye njaa na kiu ya haki,
maana hao watatoshelezwa.
7 Heri wenye huruma,
maana hao watapata rehema.
8 Heri walio na moyo safi,
maana hao watamwona Mungu.
9 Heri walio wapatanishi,
maana hao wataitwa wana wa Mungu.
10 Heri wanaoteswa kwa sababu ya haki,
maana Ufalme wa Mbinguni ni wao.
11 “Heri ninyi watu watakapowashutumu, na
kuwatesa na kunena dhidi yenu mabaya ya aina
zote kwa uongo kwa ajili yangu.
12 Furahini na kushangilia kwa maana
thawabu yenu ni kubwa mbinguni, kwa kuwa
hivyo ndivyo walivyowatesa manabii waliokuwa
kabla yenu.

Chumvi Na Nuru
(Marko 9:50; Luka 14:34-35)

13 “Ninyi ni chumvi ya ulimwengu. Lakini
chumvi ikipoteza ladha yake, yawezaje kurud-
ishiwa ladha yake tena? Haifai tena kwa kitu
chochote, ila kutupwa nje ikanyagwe na watu.

14 “Ninyi ni nuru ya ulimwengu. Mji uliojengwa kilimani hauwezi kufichika.
15 Wala watu hawawashi taa na kuifunika kwa bakuli. Badala yake, huiweka kwenye kinara chake, nayo hutoa mwanga kwa kila mtu aliyemo ndani ya ile nyumba.
16 Vivyo hivyo, nuru yenu iangaze mbele ya watu, ili wapate kuona matendo yenu mema wamtukuze Baba yenu aliye mbinguni.

Kutimiza Sheria

17 “Msidhani kwamba nimekuja kufuta Sheria au Manabii; sikuja kuondoa bali kutimiza.
18 Kwa maana, amin nawaambia, mpaka mbingu na dunia zitakapopita, hakuna hata herufi moja ndogo wala nukta itakayopotea kwa namna yoyote kutoka kwenye Sheria, mpaka kila kitu kiwe kimetimia.
19 Kwa hiyo, yeyote atakayevunja mojawapo ya amri ndogo kuliko zote ya amri hizi, naye akawafundisha wengine kufanya hivyo, ataitwa mdogo kabisa katika Ufalme wa Mbinguni, lakini yeyote azitendaye na kuzifundisha hizi amri ataitwa mkuu katika Ufalme wa Mbinguni.
20 Kwa maana nawaambia, haki yenu isipozidi haki ya Mafarisayo na walimu wa sheria, kamwe hamtaingia katika Ufalme wa Mbinguni.

Kuhusu Hasira
(Luka 12:57-59)

21 “Mmesikia walivyoambiwa watu wa zamani kwamba, ‘Usiue. Yeyote atakayeua atapaswa hukumu.’

22 Lakini mimi nawaambia kwamba, yeyote atakayemkasirikia ndugu yake, atapaswa hukumu. Tena, yeyote atakayemwambia ndugu yake, 'Raka,'*atapaswa kujibu kwa Baraza la Wayahudi.†Lakini yeyote atakayesema 'Wewe mpumbavu!' atapaswa hukumu ya moto wa jehanamu.

23 "Kwa hiyo, kama unatoa sadaka yako madhabahuni, ukakumbuka kuwa ndugu yako ana kitu dhidi yako,

24 iache sadaka yako hapo mbele ya madhabahu. Enda kwanza ukapatane na ndugu yako; kisha urudi na ukatoe sadaka yako.

25 "Patana na mshtaki wako upesi wakati uwapo njiani pamoja naye kwenda mahakamani, ili mshtaki wako asije akakutia mikononi mwa hakimu, naye hakimu akakutia mikononi mwa askari, nawe ukatupwa gerezani.

26 Amin, nakuambia, hautatoka humo hadi uwe umelipa senti ya mwisho.

Kuhusu Uzinzi

27 "Mmesikia kwamba ilinenwa, 'Usizini.'

28 Lakini mimi nawaambia kwamba, yeyote amtazamaye mwanamke kwa kumtamani, amekwisha kuzini naye moyoni mwake.

29 Jicho lako la kuume likikusababisha kutenda dhambi, ling'oe ulitupe mbali. Ni afadhali kwako

---

* **5:22** Raka ni neno la Kiaramu ambalo maana yake ni dharau au dhihaka ya hali ya juu. † **5:22** Baraza la Wayahudi lililkuwa kundi kuu kabisa la utawala wa Wayahudi lililoundwa na wazee 70 pamoja na kuhani mkuu.

kupoteza kiungo kimoja cha mwili wako kuliko
mwili wako mzima ukatupwa jehanamu.
30 Kama mkono wako wa kuume ukikus-
ababisha kutenda dhambi, ukate, uutupe mbali.
Ni afadhali kwako kupoteza kiungo kimoja cha
mwili wako kuliko mwili wako mzima utupwe
jehanamu.

Kuhusu Talaka
(Mathayo 19:9; Marko 10:11-12; Luka 16:18)

31 "Pia ilinenwa kwamba, 'Mtu yeyote
amwachaye mkewe sharti ampe hati ya talaka.'
32 Lakini mimi nawaambia, yeyote amwachaye
mkewe isipokuwa kwa kosa la uasherati, am-
fanya mkewe kuwa mzinzi. Na yeyote amwoaye
yule mwanamke aliyeachwa, anazini.

Kuhusu Kuapa

33 "Tena mmesikia walivyoambiwa watu wa
zamani kwamba, 'Usiape kwa uongo, bali timiza
kiapo kile ulichofanya kwa Bwana.'
34 Lakini mimi nawaambia, msiape kabisa:
iwe kwa mbingu, kwa kuwa ni kiti cha enzi cha
Mungu;
35 au kwa dunia, kwa kuwa ndipo mahali pake
pa kuwekea miguu; au kwa Yerusalemu, kwa
kuwa ndio mji wa Mfalme Mkuu.
36 Nanyi msiape kwa vichwa vyenu, kwa kuwa
hamwezi kuufanya hata unywele mmoja kuwa
mweupe au mweusi.
37 'Ndiyo' yenu iwe 'Ndiyo,' na 'Hapana' yenu
iwe 'Hapana.' Lolote zaidi ya hili latoka kwa yule
mwovu.

Kuhusu Kulipiza Kisasi
(Luka 6:29-30)

38 “Mmesikia kwamba ilinenwa, ‘Jicho kwa
jicho na jino kwa jino.’
39 Lakini mimi nawaambia, msishindane na
mtu mwovu. Lakini kama mtu akikupiga
kwenye shavu la kuume, mgeuzie na la pili pia.
40 Kama mtu akitaka kukushtaki na kuchukua
joho lako, mwachie achukue na koti pia.
41 Kama mtu akikulazimisha kwenda maili
moja, nenda naye maili mbili.
42 Mpe yeye akuombaye, wala usimgeuzie
kisogo yeye atakaye kukukopa.

Upendo Kwa Adui
(Luka 6:27-28, 32-36)

43 “Mmesikia kwamba ilinenwa, ‘Mpende ji-
rani yako na umchukie adui yako.’
44 Lakini ninawaambia: Wapendeni adui zenu
na waombeeni wanaowatesa ninyi,
45 ili mpate kuwa watoto wa Baba yenu
aliye mbinguni. Kwa maana yeye huwaangazia
jua lake watu waovu na watu wema, naye
huwanyeshea mvua wenye haki na wasio haki.
46 Kama mkiwapenda tu wale wanaowapenda,
mtapata thawabu gani? Je, hata watoza ushuru
hawafanyi hivyo?
47 Nanyi kama mkiwasalimu ndugu zenu tu, je,
mnafanya nini zaidi ya wengine? Je, hata watu
wasiomjua Mungu, hawafanyi hivyo?
48 Kwa hiyo kuweni wakamilifu kama Baba
yenu wa mbinguni alivyo mkamilifu.

6

Kuwapa Wahitaji

1 “Angalieni msitende wema wenu mbele ya
watu ili wawaone. Kwa maana mkifanya hivyo,
hamna thawabu kutoka kwa Baba yenu aliye
mbinguni.
2 “Hivyo mnapowapa wahitaji, msipige panda
mbele yenu kama wafanyavyo wanafiki katika
masinagogi na mitaani, ili wasifiwe na watu.
Amin nawaambia wao wamekwisha kupokea
thawabu yao.
3 Lakini ninyi mtoapo sadaka, fanyeni kwa
siri, hata mkono wako wa kushoto usijue mkono
wako wa kuume unachofanya,
4 ili sadaka yako iwe ni siri. Ndipo Baba
yako wa mbinguni, yeye aonaye sirini atakupa
thawabu kwa wazi.

Kuhusu Maombi
(Luka 11:2-4)

5 “Nanyi msalipo, msiwe kama wanafiki,
maana wao hupenda kusali wakiwa wamesi-
mama katika masinagogi na kando ya barabara
ili waonekane na watu. Amin nawaambia, wao
wamekwisha kupata thawabu yao.
6 Lakini wewe unaposali, ingia chumbani
mwako, funga mlango na umwombe Baba yako
aliye sirini. Naye Baba yako aonaye sirini
atakupa thawabu yako.
7 Nanyi mnaposali msiseme maneno kama
wafanyavyo watu wasiomjua Mungu. Kwa
maana wao hudhani kwamba watasikiwa kwa
sababu ya wingi wa maneno yao.

8 Msiwe kama wao, kwa sababu Baba yenu
anajua kile mnachohitaji kabla hamjamwomba.
9 “Hivi basi, ndivyo iwapasavyo kuomba:
“ ‘Baba yetu uliye mbinguni,
Jina lako litukuzwe.
10 Ufalme wako uje.
Mapenzi yako yafanyike
hapa duniani kama huko mbinguni.
11 Utupatie riziki yetu
ya kila siku.
12 Utusamehe deni zetu,
kama sisi nasi tulivyokwisha
kuwasamehe wadeni wetu.
13 Usitutie majaribuni,
bali utuokoe kutoka kwa yule mwovu
[kwa kuwa Ufalme ni wako, na nguvu,
na utukufu, hata milele. Amen].’
14 Kwa kuwa kama mkiwasamehe watu wengine
wanapowakosea, Baba yenu wa mbinguni
atawasamehe ninyi pia.
15 Lakini msipowasamehe watu wengine makosa
yao, naye Baba yenu hatawasamehe ninyi
makosa yenu.

Kuhusu Kufunga

16 “Mnapofunga, msiwe wenye huzuni kama
wafanyavyo wanafiki. Maana wao hukunja
nyuso zao ili kuwaonyesha wengine kwamba
wamefunga. Amin, amin nawaambia wao
wamekwisha kupata thawabu yao kamilifu.
17 Lakini mnapofunga, jipakeni mafuta kich-
wani na kunawa nyuso zenu

18 ili kufunga kwenu kusionekane na watu
wengine ila Baba yenu aketiye mahali pa siri;
naye Baba yenu aonaye sirini atawapa thawabu
yenu kwa wazi.

Akiba Ya Mbinguni
(Luka 12:33-34)

19 "Msijiwekee hazina duniani, mahali ambapo
nondo na kutu huharibu, nao wevi huvunja na
kuiba.
20 Lakini jiwekeeni hazina mbinguni, mahali
ambapo nondo na kutu haviharibu, wala wevi
hawavunji na kuiba.
21 Kwa sababu mahali hazina yako ilipo, hapo
ndipo pia moyo wako utakapokuwa.

Jicho Ni Taa Ya Mwili
(Luka 11:34-36)

22 "Jicho ni taa ya mwili. Kama jicho lako ni
nyofu, mwili wako wote utajaa nuru.
23 Lakini kama jicho lako ni ovu, mwili wako
wote utajawa na giza. Kwa hiyo basi, kama
nuru iliyomo ndani yako ni giza, hilo ni giza kuu
namna gani!

Mungu Na Mali
(Luka 16:13; 12:22-31)

24 "Hakuna mtu awezaye kuwatumikia mab-
wana wawili. Kwa kuwa atamchukia huyu
na kumpenda yule mwingine, au atashikamana
sana na huyu na kumdharau yule mwingine.
Hamwezi kumtumikia Mungu pamoja na Mali.*

---

* **6:24** Mali (au Utajiri) hapa inatoka neno Mamoni kwa Kiaramu au Mamona kwa Kiyunani.

Msiwe Na Wasiwasi

25 “Kwa hiyo nawaambia, msisumbukie
maisha yenu kwamba mtakula nini au
mtakunywa nini; au msumbukie miili yenu
kwamba mtavaa nini. Je, maisha si zaidi ya
chakula, na mwili zaidi ya mavazi?
26 Waangalieni ndege wa angani; wao hawa-
pandi wala hawavuni au kuweka ghalani, lakini
Baba yenu wa mbinguni huwalisha. Je, ninyi si
wa thamani zaidi kuliko hao ndege?
27 Ni nani miongoni mwenu ambaye kwa
kujitaabisha kwake anaweza kujiongezea hata
saa moja zaidi katika maisha yake?
28 “Nanyi kwa nini mnajitaabisha kwa ajili ya
mavazi? Fikirini maua ya shambani yameavyo.
Hayafanyi kazi wala hayafumi.
29 Lakini nawaambia, hata Solomoni katika
fahari yake yote hakuvikwa vizuri kama mo-
jawapo ya hayo maua.
30 Basi ikiwa Mungu huyavika hivi majani ya
shambani, ambayo leo yapo na kesho yanatupwa
motoni, je, hatawavika ninyi vizuri zaidi, enyi
wa imani haba?
31 Kwa hiyo msiwe na wasiwasi, mkisema,
‘Tutakula nini?’ au ‘Tutakunywa nini?’ au
‘Tutavaa nini?’
32 Watu wasiomjua Mungu ndio wanaoshin-
dania hayo, lakini Baba yenu wa mbinguni
anafahamu kuwa mnahitaji haya yote.
33 Lakini utafuteni kwanza Ufalme wa Mungu
na haki yake, na haya yote atawapa pia.
34 Kwa hiyo msiwe na wasiwasi kuhusu
kesho, kwa sababu kesho itajitaabikia yenyewe.

Yatosha kwa siku masumbufu yake.

7

Kuwahukumu Wengine
(Luka 6:37-38, 41-42)

1 "Usihukumu ili usije ukahukumiwa.
2 Kwa maana jinsi unavyowahukumu wengine,
ndivyo utakavyohukumiwa, na kwa kipimo kile
upimiacho, ndicho utakachopimiwa.
3 "Mbona unatazama kibanzi kilicho ndani ya
jicho la ndugu yako, na wala huoni boriti iliyo
ndani ya jicho lako mwenyewe?
4 Au unawezaje kumwambia ndugu yako,
'Acha nitoe kibanzi kwenye jicho lako,' wakati
kuna boriti kwenye jicho lako mwenyewe?
5 Ewe mnafiki, ondoa boriti ndani ya jicho lako
kwanza, ndipo utaweza kuona dhahiri jinsi ya
kuondoa kibanzi kilicho ndani ya jicho la ndugu
yako.
6 "Msiwape mbwa vitu vilivyo vitakatifu;
wala msitupie nguruwe lulu zenu. Kama mk-
ifanya hivyo, watazikanyagakanyaga na kisha
watawageukia na kuwararua vipande vipande.

Omba, Tafuta, Bisha
(Luka 11:9-13)

7 "Ombeni nanyi mtapewa; tafuteni nanyi
mtapata; bisheni nanyi mtafunguliwa mlango.
8 Kwa kuwa kila aombaye hupewa; naye kila
atafutaye hupata; na kila abishaye hufunguliwa
mlango.
9 "Au ni nani miongoni mwenu ambaye
mwanawe akimwomba mkate atampa jiwe?

10 Au mwanawe akimwomba samaki atampa
nyoka?
11 Ikiwa ninyi basi mlio waovu mnajua kuwapa
watoto wenu vitu vizuri, si zaidi sana Baba
yenu aliye mbinguni atawapa vitu vizuri wale
wamwombao?
12 Kwa hiyo chochote mnachotaka mtendewe
na watu, ninyi nanyi watendeeni vivyo hivyo.
Kwa kuwa hii ndiyo Sheria na Manabii.

Njia Nyembamba Na Njia Pana

13 "Ingieni kupitia mlango mwembamba, kwa
maana lango ni pana na njia ni pana ielekeayo
upotevuni, nao ni wengi waingiao kwa kupitia
lango hilo.
14 Lakini mlango ni mwembamba na njia ni
finyu ielekeayo kwenye uzima, nao ni wachache
tu waionao.

Mti Na Tunda Lake
(Luka 6:43-44)

15 "Jihadharini na manabii wa uongo,
wanaowajia wakiwa wamevaa mavazi ya
kondoo, lakini ndani ni mbwa mwitu wakali.
16 Mtawatambua kwa matunda yao. Je, watu
huchuma zabibu kwenye miiba, au tini kwenye
michongoma?
17 Vivyo hivyo, mti mwema huzaa matunda
mazuri, na mti mbaya huzaa matunda mabaya.
18 Mti mwema hauwezi kuzaa matunda
mabaya, wala mti mbaya hauwezi kuzaa
matunda mazuri.
19 Kila mti usiozaa matunda mazuri hukatwa
na kutupwa motoni.
20 Hivyo, mtawatambua kwa matunda yao.

Mwanafunzi Wa Kweli
(Luka 13:25-27)

21 "Si kila mtu aniambiaye, 'Bwana, Bwana,'
atakayeingia katika Ufalme wa Mbinguni, bali
ni yeye afanyaye mapenzi ya Baba yangu aliye
mbinguni.
22 Wengi wataniambia siku ile, 'Bwana, Bwana,
hatukutoa unabii kwa jina lako, na kwa jina lako
kutoa pepo wachafu na kufanya miujiza mingi?'
23 Ndipo nitakapowaambia wazi, 'Sikuwajua
kamwe. Ondokeni kwangu, ninyi watenda
maovu!'

Msikiaji Na Mtendaji
(Luka 6:47-49)

24 "Kwa hiyo kila mtu ayasikiaye haya ma-
neno yangu na kuyatenda, ni kama mtu
mwenye busara aliyejenga nyumba yake kwenye
mwamba.
25 Mvua ikanyesha, mafuriko yakaja, na up-
epo ukavuma ukaipiga hiyo nyumba. Lakini
haikuanguka; kwa sababu msingi wake ulikuwa
kwenye mwamba.
26 Naye kila anayesikia haya maneno yangu
wala asiyatende, ni kama mtu mjinga aliyejenga
nyumba yake kwenye mchanga.
27 Mvua ikanyesha, mafuriko yakaja, nao
upepo ukavuma ukaipiga hiyo nyumba, nayo
ikaanguka kwa kishindo kikubwa."
28 Yesu alipomaliza kusema maneno haya,
makutano ya watu wakashangazwa sana na
mafundisho yake,
29 kwa sababu alifundisha kama yeye aliye na
mamlaka, wala si kama walimu wao wa sheria.

8

Yesu Amtakasa Mwenye Ukoma
(Marko 1:40-45; Luka 5:12-16)

1 Yesu aliposhuka kutoka mlimani, makutano
makubwa ya watu yakamfuata.
2 Mtu mmoja mwenye ukoma akaja na kupiga
magoti mbele yake, akasema, "Bwana, kama
ukitaka, unaweza kunitakasa."
3 Yesu akanyoosha mkono wake akamgusa
yule mtu, akamwambia, "Nataka. Takasika!"
Mara yule mtu akatakasika ukoma wake.
4 Kisha Yesu akamwambia, "Hakikisha
humwambii mtu yeyote. Lakini nenda
ukajionyeshe kwa kuhani, na utoe sadaka
aliyoamuru Mose, ili kuwa ushuhuda kwao."

Yesu Amponya Mtumishi Wa Jemadari
(Luka 7:1-10)

5 Yesu alipoingia Kapernaumu, jemadari
mmoja alimjia, kumwomba msaada,
6 akisema, "Bwana, mtumishi wangu amelala
nyumbani na amepooza, tena ana maumivu
makali ya kutisha."
7 Yesu akamwambia, "Nitakuja na kumponya."
8 Lakini yule jemadari akamwambia, "Bwana,
mimi sistahili wewe kuingia chini ya dari yangu.
Lakini sema neno tu, naye mtumishi wangu
atapona.
9 Kwa kuwa mimi mwenyewe ni mtu
niliyewekwa chini ya mamlaka, nikiwa na askari
chini yangu. Nikimwambia huyu, 'Nenda,' yeye
huenda; na mwingine nikimwambia, 'Njoo,'

yeye huja. Nikimwambia mtumishi wangu,
‘Fanya hivi,’ yeye hufanya.”
10 Yesu aliposikia maneno haya, alishangaa,
akawaambia wale waliomfuata, “Amin,
nawaambia, hata katika Israeli sijapata kuona
yeyote mwenye imani kubwa namna hii.
11 Ninawaambia kwamba wengi watatoka
mashariki na magharibi, nao wataketi karamuni
pamoja na Abrahamu, Isaki na Yakobo katika
Ufalme wa Mbinguni.
12 Lakini warithi wa Ufalme watatupwa katika
giza la nje, ambako kutakuwako kilio na kusaga
meno.”
13 Kisha Yesu akamwambia yule jemadari,
“Nenda na iwe kwako sawasawa na imani yako.”
Naye yule mtumishi akapona saa ile ile.

Yesu Aponya Wengi
(Marko 1:29-34; Luka 4:38-41)

14 Yesu alipoingia nyumbani kwa Petro, al-
imkuta mama mkwe wa Petro amelala kitandani,
akiwa ana homa.
15 Akamgusa mkono wake na homa
ikamwacha, naye akainuka na kuanza
kumhudumia.
16 Jioni ile, wakamletea watu wengi waliopa-
gawa na pepo wachafu, naye akawatoa wale
pepo wachafu kwa neno lake, na kuwaponya
wagonjwa wote.
17 Haya yalifanyika ili litimie lile lililonenwa
kwa kinywa cha nabii Isaya kwamba:

“Mwenyewe alitwaa udhaifu wetu
na alichukua magonjwa yetu.”

Gharama Ya Kumfuata Yesu
(Luka 9:57-62)

18 Yesu alipoona makutano mengi wamemzunguka, aliwaamuru wanafunzi wake wavuke
mpaka ng'ambo ya ziwa.
19 Kisha mwalimu mmoja wa sheria akamjia
Yesu na kumwambia, "Mwalimu, nitakufuata
kokote uendako."
20 Naye Yesu akamjibu, "Mbweha wana ma-
pango, nao ndege wa angani wana viota, lakini
Mwana wa Adamu hana mahali pa kulaza
kichwa chake."
21 Mwanafunzi mwingine akamwambia,
"Bwana, niruhusu kwanza nikamzike baba
yangu."
22 Lakini Yesu akamwambia, "Nifuate,
uwaache wafu wawazike wafu wao."

Yesu Atuliza Dhoruba
(Marko 4:35-41; Luka 8:22-25)

23 Naye alipoingia kwenye mashua, wanafunzi
wake wakamfuata.
24 Ghafula, kukainuka dhoruba kali baharini
hata mashua ikaanza kufunikwa na mawimbi,
lakini Yesu alikuwa amelala usingizi.
25 Wanafunzi wake wakamwendea na
kumwamsha, wakisema, "Bwana, tuokoe!
Tunazama!"
26 Naye Yesu akawaambia, "Kwa nini mnao-
gopa, enyi wa imani haba?" Kisha akaamka na
kukemea dhoruba na mawimbi, nako kukawa
shwari kabisa.
27 Wale watu wakashangaa, wakisema, "Ni
mtu wa namna gani huyu? Hata upepo na
mawimbi vinamtii!"

Wawili Wenye Pepo Waponywa
(Marko 5:1-20; Luka 8:26-39)

28 Walipofika ng'ambo katika nchi ya Wa-
gerasi, watu wawili waliopagawa na pepo
wachafu walitoka makaburini nao wakakutana
naye. Watu hawa walikuwa wakali mno kiasi
kwamba hakuna mtu aliyeweza kupita njia ile.
29 Wakapiga kelele, "Una nini nasi, Mwana wa
Mungu? Umekuja hapa kututesa kabla ya wakati
ulioamriwa?"
30 Mbali kidogo kutoka pale walipokuwa, ku-
likuwa na kundi kubwa la nguruwe wakilisha.
31 Wale pepo wachafu wakamsihi Yesu, "Uki-
tutoa humu, turuhusu twende kwenye lile kundi
la nguruwe."
32 Akawaambia, "Nendeni!" Hivyo wakatoka
na kuwaingia wale nguruwe, nalo kundi lote
likateremka gengeni kwa kasi, likaingia katika
ziwa na kufa ndani ya maji.
33 Wale watu waliokuwa wakiwachunga
hao nguruwe wakakimbia wakaingia mjini,
wakaeleza yote kuhusu yale yaliyowatokea wale
waliokuwa wamepagawa na pepo wachafu.
34 Kisha watu wote wa mji huo wakatoka
kwenda kukutana na Yesu. Nao walipomwona
wakamsihi aondoke kwenye nchi yao.

9

Yesu Amponya Mtu Aliyepooza
(Marko 2:1-12; Luka 5:17-26)

1 Yesu akaingia kwenye chombo, akavuka na
kufika katika mji wa kwao.

2 Wakati huo huo wakamletea mtu aliyepooza,
akiwa amelazwa kwenye mkeka. Yesu alipoiona
imani yao, alimwambia yule mtu aliyepooza,
"Mwanangu, jipe moyo mkuu. Dhambi zako
zimesamehewa."
3 Kwa ajili ya jambo hili, baadhi ya walimu
wa sheria wakasema mioyoni mwao, "Huyu mtu
anakufuru!"
4 Lakini Yesu akiyafahamu mawazo yao,
akawaambia, "Kwa nini mnawaza maovu mioy-
oni mwenu?
5 Je, ni lipi lililo rahisi zaidi: kusema, 'Ume-
samehewa dhambi zako,' au kusema, 'Inuka,
uende'?
6 Lakini, ili mpate kujua kwamba Mwana
wa Adamu anayo mamlaka duniani kusamehe
dhambi…" Ndipo akamwambia yule aliyepooza,
"Inuka, chukua mkeka wako, uende nyumbani
kwako."
7 Yule mtu akasimama, akaenda nyumbani
kwake.
8 Makutano walipoyaona haya, wakajawa na
hofu ya Mungu, wakamtukuza Mungu am-
baye alikuwa ametoa mamlaka kama haya kwa
wanadamu.

Kuitwa Kwa Mathayo
(Marko 2:13-17; Luka 5:27-32)

9 Yesu alipokuwa akienda kutoka huko, al-
imwona mtu mmoja jina lake Mathayo akiwa
ameketi forodhani mahali pa kutoza ushuru.
Yesu akamwambia, "Nifuate." Mathayo akaon-
doka, akamfuata.
10 Yesu alipokuwa akila chakula ndani ya
nyumba ya Mathayo, watoza ushuru wengi na

"wenye dhambi" wakaja kula pamoja naye na
wanafunzi wake.
11 Mafarisayo walipoona mambo haya,
wakawauliza wanafunzi wake, "Kwa nini
Mwalimu wenu anakula pamoja na watoza
ushuru na 'wenye dhambi'?"
12 Lakini Yesu aliposikia hayo, akawaambia,
"Watu wenye afya hawahitaji tabibu, lakini wale
walio wagonjwa ndio wanaohitaji tabibu.
13 Nendeni mkajifunze maana ya maneno
haya: 'Nataka rehema, wala si dhabihu.' Kwa
maana sikuja kuwaita wenye haki, bali wenye
dhambi."

Yesu Aulizwa Kuhusu Kufunga
(Marko 2:18-22; Luka 5:33-39)

14 Wanafunzi wa Yohana Mbatizaji wakaja na
kumuuliza Yesu, "Imekuwaje kwamba sisi na
Mafarisayo tunafunga, lakini wanafunzi wako
hawafungi?"
15 Yesu akawajibu, "Wageni wa bwana arusi
wawezaje kuomboleza wakati angali pamoja
nao? Wakati utafika ambapo bwana arusi
ataondolewa kwao. Hapo ndipo watakapofunga.
16 "Hakuna mtu anayeshonea kiraka kipya
kwenye nguo iliyochakaa, kwa maana kile ki-
raka kitachanika kutoka kwenye hiyo nguo, nayo
hiyo nguo itachanika zaidi.
17 Wala watu hawaweki divai mpya kwenye
viriba vikuukuu. Kama wakifanya hivyo, viriba
vitapasuka nayo divai itamwagika, navyo viriba
vitaharibika. Lakini divai mpya huwekwa
kwenye viriba vipya, na hivyo divai na viriba
huwa salama."

Mwanamke Aponywa
(Marko 5:21-43; Luka 8:40-56)

18 Yesu alipokuwa akiwaambia mambo haya,
mara akaingia kiongozi wa sinagogi akapiga
magoti mbele yake, akamwambia, "Binti yangu
amekufa sasa hivi. Lakini njoo uweke mkono
wako juu yake, naye atakuwa hai."
19 Yesu akaondoka akafuatana naye, nao wana-
funzi wake pia wakaandamana naye.
20 Wakati huo huo, mwanamke mmoja, am-
baye alikuwa na ugonjwa wa kutokwa damu
kwa muda wa miaka kumi na miwili, akaja
nyuma ya Yesu, akagusa upindo wa vazi lake,
21 kwa maana alisema moyoni mwake, "Kama
nikigusa tu vazi lake, nitaponywa."
22 Yesu akageuka, naye alipomwona
akamwambia, "Binti, jipe moyo mkuu, imani
yako imekuponya." Naye yule mwanamke
akapona kuanzia saa ile ile.

Yesu Amfufua Binti Wa Kiongozi Wa Sinagogi

23 Yesu alipofika nyumbani kwa yule kiongozi
wa sinagogi na kuwaona waombolezaji wakipiga
filimbi za maombolezo na watu wengi wakipiga
kelele,
24 akawaambia, "Ondokeni! Kwa maana binti
huyu hakufa, bali amelala." Wakamcheka kwa
dhihaka.
25 Lakini watu walipokwisha kutolewa nje,
akaingia mle ndani na kumshika yule binti
mkono, naye akaamka.
26 Habari hizi zikaenea katika maeneo yale
yote.

Yesu Awaponya Vipofu

27 Yesu alipokuwa akiondoka mahali pale,
vipofu wawili wakamfuata wakipiga kelele kwa
nguvu na kusema, “Mwana wa Daudi, tuhuru-
mie!”
28 Alipoingia mle nyumbani wale vipofu
wakamjia. Naye Yesu akawauliza, “Mnaamini
kwamba ninaweza kufanya jambo hili?”
Wakamjibu, “Ndiyo, Bwana.”
29 Ndipo Yesu akagusa macho yao na kusema,
“Iwe kwenu sawasawa na imani yenu.”
30 Macho yao yakafunguka. Yesu akawaonya
vikali, akisema, “Angalieni mtu yeyote asijue
kuhusu jambo hili.”
31 Lakini wao wakaenda na kueneza habari
zake katika eneo lile lote.

Yesu Amponya Mtu Bubu

32 Walipokuwa wanatoka, mtu mmoja
aliyekuwa amepagawa na pepo mchafu na
ambaye hakuweza kuongea aliletwa kwa Yesu.
33 Yule pepo mchafu alipotolewa, yule mtu
aliyekuwa bubu akaongea. Ule umati wa
watu ukastaajabu na kusema, “Jambo kama hili
kamwe halijapata kuonekana katika Israeli.”
34 Lakini Mafarisayo wakasema, “Huyo anatoa
pepo wachafu kwa uwezo wa mkuu wa pepo
wachafu.”

Watendakazi Ni Wachache

35 Yesu akazunguka katika miji yote na vijiji
vyote, akifundisha katika masinagogi yao, akihu-
biri habari njema za Ufalme, na akiponya kila
ugonjwa na kila aina ya maradhi.

36 Alipoona makutano, aliwahurumia kwa
sababu walikuwa wanasumbuka bila msaada,
kama kondoo wasiokuwa na mchungaji.
37 Ndipo akawaambia wanafunzi wake,
“Mavuno ni mengi lakini watendakazi ni
wachache.
38 Kwa hiyo mwombeni Bwana wa mavuno,
ili apeleke watendakazi katika shamba lake la
mavuno.”

10

Yesu Awatuma Wale Kumi Na Wawili
(Marko 3:13-19; 6:7-13; Luka 6:12-16; 9:1-6)

1 Ndipo Yesu akawaita wanafunzi wake kumi
na wawili, naye akawapa mamlaka juu ya pepo
wachafu, ili waweze kuwatoa na kuponya kila
ugonjwa na maradhi ya kila aina.
2 Haya ndiyo majina ya hao mitume kumi na
wawili: wa kwanza, Simoni aitwaye Petro, na
Andrea nduguye; Yakobo mwana wa Zebedayo,
na Yohana nduguye;
3 Filipo, na Bartholomayo; Tomaso, na Math-
ayo mtoza ushuru; Yakobo mwana wa Alfayo, na
Thadayo;
4 Simoni Mkananayo, na Yuda Iskariote
aliyemsaliti Yesu.
5 Hawa kumi na wawili, Yesu aliwatuma
akawaagiza: “Msiende miongoni mwa watu
wa Mataifa, wala msiingie mji wowote wa
Wasamaria.
6 Lakini afadhali mshike njia kuwaendea kon-
doo wa nyumba ya Israeli waliopotea.

7 Wakati mnapokwenda, hubirini mkisema,
‘Ufalme wa Mbinguni umekaribia.’
8 Ponyeni wagonjwa, fufueni wafu, takaseni
wenye ukoma, toeni pepo wachafu. Mmepata
bure, toeni bure.
9 Msichukue dhahabu, wala fedha, wala shaba
kwenye vifuko vyenu.
10 Msichukue mkoba wa safari, wala kanzu
mbili, wala jozi ya pili ya viatu, wala fimbo, kwa
maana mtendakazi anastahili posho yake.

11 “Mji wowote au kijiji chochote
mtakapoingia, tafuteni humo mtu anayestahili,
nanyi kaeni kwake mpaka mtakapoondoka.
12 Mkiingia kwenye nyumba, itakieni amani.
13 Kama nyumba hiyo inastahili, amani yenu
na iwe juu yake. La sivyo, amani yenu na
iwarudie ninyi.
14 Kama mtu yeyote hatawakaribisha ninyi,
wala kusikiliza maneno yenu, kung’uteni
mavumbi kutoka kwenye miguu yenu
mtakapokuwa mnatoka kwenye nyumba hiyo
au mji huo.
15 Amin, nawaambia, itakuwa rahisi zaidi kwa
miji ya Sodoma na Gomora kustahimili katika
hukumu kuliko mji huo.

Mateso Yanayokuja
(Marko 13:9-13; Luka 21:12-17)

16 “Tazama, ninawatuma kama kondoo
katikati ya mbwa mwitu. Kwa hiyo mwe werevu
kama nyoka na wapole kama hua.

17 “Jihadharini na wanadamu; kwa maana
watawapeleka katika mabaraza yao na
kuwapiga kwenye masinagogi yao.
18 Nanyi mtaburutwa mbele ya watawala na
wafalme kwa ajili yangu, ili kuwa ushuhuda
kwao na kwa watu wa Mataifa.
19 Lakini watakapowapeleka humo,
msisumbuke kufikiria mtakalosema, kwa maana
mtapewa la kusema wakati huo.
20 Kwa sababu si ninyi mtakaokuwa mkinena,
bali ni Roho wa Baba yenu atakayekuwa akinena
kupitia kwenu.
21 “Ndugu atamsaliti ndugu yake ili auawe,
naye baba atamsaliti mtoto wake. Watoto nao
wataasi dhidi ya wazazi wao na kusababisha
wauawe.
22 Watu wote watawachukia kwa ajili ya Jina
langu. Lakini yule atakayevumilia hadi mwisho
ataokolewa.
23 Wakiwatesa katika mji mmoja, kimbilieni
mji mwingine. Amin, amin nawaambia, ham-
tamaliza miji yote ya Israeli kabla Mwana wa
Adamu kuja.
24 “Mwanafunzi hawezi kumzidi mwalimu
wake, wala mtumishi hamzidi bwana wake.
25 Yatosha mwanafunzi kuwa kama mwalimu
wake, na mtumishi kuwa kama bwana wake.
Ikiwa mkuu wa nyumba ameitwa Beelzebuli,*je,
si watawaita zaidi wale wa nyumbani mwake!

Anayestahili Kuogopwa
(Luka 12:2-9)

---

* **10:25** Beelzebuli kwa Kiyunani ni Beelzebubu, yaani mkuu wa pepo wachafu.

26 “Kwa hiyo msiwaogope hao, kwa maana
hakuna kilichofichika ambacho hakitafunuliwa,
wala hakuna siri ambayo haitajulikana.
27 Ninalowaambia gizani, ninyi lisemeni
mchana peupe. Na lile mnalosikia
likinong’onwa masikioni mwenu, lihubirini
juu ya nyumba.
28 Msiwaogope wale wauao mwili lakini
hawawezi kuua roho. Afadhali mwogopeni
yeye awezaye kuiangamiza roho na mwili katika
jehanamu.†
29 Je, shomoro wawili hawauzwi kwa senti
moja tu? Lakini hakuna hata mmoja wao
atakayeanguka chini pasipo Baba yenu kujua.
30 Hata nywele za vichwa vyenu zote zime-
hesabiwa.
31 Hivyo msiogope; kwa maana ninyi ni wa
thamani kubwa kuliko shomoro wengi.
32 “Kila mtu atakayenikiri mbele ya watu,
mimi nami nitamkiri yeye mbele za Baba yangu
aliye mbinguni.
33 Lakini yeyote atakayenikana mimi mbele
ya watu, mimi nami nitamkana mbele za Baba
yangu aliye mbinguni.”

Sikuleta Amani, Bali Upanga
(Luka 12:51-53; 14:26-27)

34 “Msidhani kwamba nimekuja kuleta amani
duniani. Sikuja kuleta amani bali upanga.
35 Kwa maana nimekuja kumfitini
“ ‘mtu na babaye,

† **10:28** Jehanamu kwa Kiyunani ni Gehena, maana yake ni Kuzimu, yaani motoni.

binti na mamaye,

mkwe na mama mkwe wake;
36 nao adui za mtu watakuwa
ni wale watu wa nyumbani kwake.’

37 “Yeyote ampendaye baba yake au mama
yake kuliko anavyonipenda mimi, hastahili
kuwa wangu. Yeyote ampendaye mwanawe au
binti yake kuliko anavyonipenda mimi, hastahili
kuwa wangu.
38 Tena yeyote asiyeuchukua msalaba wake na
kunifuata, hastahili kuwa wangu.
39 Kwa maana yeyote anayetaka kuyaokoa
maisha yake atayapoteza, lakini yeyote
atakayeyapoteza maisha yake kwa ajili yangu
atayapata.

Watakaopokea Thawabu
(Marko 9:41)

40 “Mtu yeyote atakayewapokea ninyi atakuwa
amenipokea mimi, na yeyote atakayenipokea
mimi atakuwa amempokea yeye aliyenituma.
41 Mtu yeyote anayempokea nabii kwa kuwa
ni nabii atapokea thawabu ya nabii, naye
mtu anayempokea mwenye haki kwa kuwa ni
mwenye haki atapokea thawabu ya mwenye
haki.
42 Kama yeyote akimpa hata kikombe cha
maji baridi mmoja wa hawa wadogo kwa
kuwa ni mwanafunzi wangu, amin, nawaambia,
hataikosa thawabu yake.”

11

Yesu Na Yohana Mbatizaji
(Luka 7:18-35)

1 Baada ya Yesu kumaliza kutoa maagizo kwa
wanafunzi wake kumi na wawili, aliondoka
hapo akaenda kufundisha na kuhubiri katika
miji yao.

2 Yohana aliposikia akiwa gerezani mambo
ambayo Kristo* alikuwa akiyafanya, aliwatuma
wanafunzi wake
3 ili wakamuulize, "Wewe ndiye yule
aliyekuwa aje, au tumngojee mwingine?"

4 Yesu akajibu, "Rudini mkamwambie Yohana
yale mnayosikia na kuyaona:
5 Vipofu wanapata kuona, viwete wanatembea,
wenye ukoma wanatakaswa, viziwi wanasikia,
wafu wanafufuliwa, na maskini wanahubiriwa
habari njema.
6 Amebarikiwa mtu yule asiyechukizwa na
mimi."
7 Wale wanafunzi wa Yohana walipokuwa
wanaondoka, Yesu akaanza kusema na maku-
tano kuhusu Yohana Mbatizaji. Akawauliza,
"Mlipokwenda kule nyikani, mlikwenda kuona
nini? Je, ni unyasi ukipeperushwa na upepo?
8 Kama sivyo, mlikwenda kuona nini basi?
Mtu aliyevaa mavazi ya kifahari? La hasha,
watu wanaovaa mavazi ya kifahari wako katika
majumba ya wafalme.

---

* **11:2** Kristo maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta.

9 Basi mlikwenda kuona nini? Mlikwenda
kumwona nabii? Naam, nawaambia, yeye ni
zaidi ya nabii.
10 Huyu ndiye ambaye habari zake zime-
andikwa:
“ ‘Tazama nitamtuma mjumbe wangu mbele
yako,
atakayetengeneza njia mbele yako.’
11 Amin, nawaambia, miongoni mwa wale
waliozaliwa na wanawake, hajatokea mtu aliye
mkuu kuliko Yohana Mbatizaji. Lakini aliye
mdogo kabisa katika Ufalme wa Mbinguni ni
mkuu kuliko Yohana.
12 Tangu siku za Yohana Mbatizaji hadi sasa,
Ufalme wa Mbinguni hupatikana kwa nguvu,
nao wenye nguvu wanauteka.
13 Kwa maana manabii wote na Sheria walitabiri
mpaka wakati wa Yohana.
14 Ikiwa mko tayari kukubali hilo, yeye ndiye
yule Eliya ambaye manabii walikuwa wame-
sema angekuja.
15 Yeye aliye na masikio, na asikie.
16 “Lakini kizazi hiki nikifananishe na nini? Ki-
nafanana na watoto waliokaa sokoni wakiwaita
wenzao na kuwaambia,
17 “ ‘Tuliwapigia filimbi,
lakini hamkucheza;
tuliwaimbia nyimbo za maombolezo,
lakini hamkuomboleza.’
18 Kwa maana Yohana Mbatizaji alikuja, alikuwa
hali wala hanywi, nao wanasema, ‘Yeye ana
pepo mchafu.’
19 Mwana wa Adamu alikuja akila na kunywa,
nao wanasema, ‘Tazameni huyu mlafi na mlevi,

rafiki wa watoza ushuru na “wenye dhambi.” ’
Lakini hekima huthibitishwa kuwa kweli kwa
matendo yake.”

Onyo Kwa Miji Isiyotubu
(Luka 10:13-15)

20 Ndipo Yesu akaanza kushutumu miji
ambamo alifanya miujiza yake mingi kuliko
kwingine, kwa maana watu wake hawakutubu.
21 “Ole wako, Korazini! Ole wako Bethsaida!
Kwa maana kama miujiza iliyofanyika kwenu,
ingefanyika Tiro na Sidoni, miji hiyo ingekuwa
imetubu zamani kwa kuvaa magunia na kuji-
paka majivu.
22 Lakini nawaambia, itakuwa rahisi zaidi
kwa Tiro na Sidoni kustahimili katika siku ya
hukumu, kuliko ninyi.
23 Nawe Kapernaumu, je, utainuliwa hadi
mbinguni? La hasha, utashushwa mpaka
kuzimu.†Miujiza iliyofanyika kwako ingefanyika
huko Sodoma, mji huo ungalikuwepo hadi leo.
24 Lakini nakuambia kwamba, itakuwa rahisi
zaidi kwa Sodoma kustahimili katika siku ya
hukumu kuliko wewe.”

Hakuna Amjuaye Baba Ila Mwana
(Luka 10:21-22)

25 Wakati huo Yesu alisema, “Nakuhimidi
Baba, Bwana wa mbingu na nchi, kwa kuwa
umewaficha mambo haya wenye hekima na
wenye elimu, nawe ukawafunulia watoto
wadogo.

† **11:23** Kuzimu ni Mahali pa wafu.

26 Naam, Baba, kwa kuwa hivyo ndivyo
ilivyokupendeza.
27 “Nimekabidhiwa vitu vyote na Baba yangu:
Hakuna mtu amjuaye Mwana ila Baba, wala
hakuna amjuaye Baba ila Mwana na yeyote
ambaye Mwana anapenda kumfunulia.

Yesu Awaita Waliolemewa Na Mizigo

28 “Njooni kwangu, ninyi nyote mnaotaabika
na kulemewa na mizigo, nami nitawapumzisha.
29 Jifungeni nira yangu, mjifunze kutoka
kwangu, kwa maana mimi ni mpole na
mnyenyekevu wa moyo, nanyi mtapata raha
nafsini mwenu.
30 Kwa maana nira yangu ni laini na mzigo
wangu ni mwepesi.”

12

Bwana Wa Sabato
(Marko 2:23-28; Luka 6:1-5)

1 Wakati huo Yesu alipitia kwenye mashamba
ya nafaka siku ya Sabato. Wanafunzi wake wa-
likuwa na njaa, nao wakaanza kuvunja masuke
ya nafaka na kuyala.
2 Lakini Mafarisayo walipoona jambo hili,
wakamwambia, “Tazama! Wanafunzi wako
wanafanya jambo lisilo halali kufanywa siku ya
Sabato.”
3 Yesu akawajibu, “Je, hamjasoma alichofanya
Daudi na wenzake walipokuwa na njaa?
4 Aliingia katika nyumba ya Mungu, akala
mikate iliyowekwa wakfu, yeye na wenzake,

jambo ambalo halikuwa halali kwao kufanya,
isipokuwa makuhani peke yao.
5 Au hamjasoma katika Sheria kwamba siku
ya Sabato makuhani huvunja sheria ya Sabato
Hekaluni lakini hawahesabiwi kuwa na hatia?
6 Nawaambia wazi kwamba, yeye aliye mkuu
kuliko Hekalu yupo hapa.
7 Kama mngekuwa mmejua maana ya maneno
haya, 'Nataka rehema, wala si dhabihu,' msinge-
walaumu watu wasio na hatia,
8 kwa maana Mwana wa Adamu ndiye Bwana
wa Sabato."

Yesu Anamponya Mtu Aliyepooza Mkono
(Marko 3:1-6; Luka 6:6-11)

9 Yesu akaondoka mahali hapo, akaingia ndani
ya sinagogi lao,
10 na huko alikuwepo mtu aliyepooza mkono.
Wakitafuta sababu ya kumshtaki Yesu, waka-
muuliza, "Je, ni halali kuponya siku ya Sabato?"
11 Yesu akawaambia, "Ni nani miongoni
mwenu, mwenye kondoo wake ambaye huyo
kondoo akitumbukia shimoni siku ya Sabato
hatamtoa?
12 Mtu ana thamani kubwa kuliko kondoo.
Kwa hiyo ni halali kutenda mema siku ya
Sabato."
13 Ndipo akamwambia yule mtu, "Nyoosha
mkono wako." Akaunyoosha, nao ukaponywa
ukawa mzima kama ule mwingine.
14 Lakini Mafarisayo wakatoka nje, wakafanya
shauri baya juu ya Yesu jinsi watakavyoweza
kumuua.

Mtumishi Aliyechaguliwa Na Mungu

15 Lakini Yesu alipoyatambua mawazo yao,
akaondoka mahali hapo. Watu wengi wakam-
fuata, naye akawaponya wagonjwa wao wote,
16 akiwakataza wasiseme yeye ni nani.
17 Hii ilikuwa ili litimie lile neno lililonenwa
kwa kinywa cha nabii Isaya kusema:
18 "Tazama mtumishi wangu niliyemchagua,
mpendwa wangu, ninayependezwa naye.
Nitaweka Roho wangu juu yake,
naye atatangaza haki kwa mataifa.
19 Hatagombana wala hatapiga kelele,
wala hakuna atakayesikia sauti yake njiani.
20 Mwanzi uliopondeka hatauvunja,
na utambi unaofuka moshi hatauzima,
mpaka atakapoifanya haki ishinde.
21 Katika Jina lake mataifa
wataweka tumaini lao."

Yesu Na Beelzebuli
(Marko 3:20-30; Luka 11:14-23)

22 Kisha wakamletea mtu aliyekuwa amepa-
gawa na pepo mchafu, na alikuwa kipofu na
bubu. Yesu akamponya, hata akaweza kusema
na kuona.
23 Watu wote wakashangaa na kusema, "Je,
yawezekana huyu ndiye Mwana wa Daudi?"
24 Lakini Mafarisayo waliposikia jambo hili
wakasema, "Mtu huyu anatoa pepo wachafu
kwa uwezo wa Beelzebuli,* mkuu wa pepo
wachafu."
25 Yesu alijua walichokuwa wakiwaza, hivyo
akawaambia, "Kila ufalme ukigawanyika dhidi

* **12:24** Beelzebuli au Beelzebubu; pia 12:27.

yake wenyewe huangamia. Hali kadhalika kila
mji au watu wa nyumba moja waliogawanyika
dhidi yao wenyewe hawawezi kusimama.
26 Kama Shetani akimtoa Shetani, atakuwa
amegawanyika yeye mwenyewe. Basi ufalme
wake utawezaje kusimama?
27 Nami kama natoa pepo wachafu kwa nguvu
za Beelzebuli, watu wenu je, wao hutoa pepo
wachafu kwa uwezo wa nani? Hivyo basi, wao
ndio watakaowahukumu.
28 Lakini kama mimi ninatoa pepo wachafu
kwa Roho wa Mungu, basi Ufalme wa Mungu
umekuja juu yenu.
29 "Au tena, mtu awezaje kuingia katika
nyumba ya mtu mwenye nguvu na kuteka nyara
mali zake asipomfunga kwanza yule mwenye
nguvu? Akishamfunga, ndipo hakika anaweza
kuteka nyara mali zake.
30 "Mtu asiyekuwa pamoja nami yu kinyume
nami, na mtu ambaye hakusanyi pamoja nami,
hutawanya.
31 Kwa hiyo nawaambia, kila dhambi na
kufuru watu watasamehewa, lakini mtu
atakayemkufuru Roho Mtakatifu hatasamehewa.
32 Mtu yeyote atakayesema neno dhidi ya
Mwana wa Adamu atasamehewa, lakini yey-
ote anenaye neno dhidi ya Roho Mtakatifu
hatasamehewa, iwe katika ulimwengu huu au
katika ulimwengu ujao.

Mti Na Matunda Yake
(Luka 6:43-45)

33 "Ufanye mti kuwa mzuri, nayo matunda
yake yatakuwa mazuri. Au ufanye mti kuwa

mbaya, na matunda yake yatakuwa mabaya.
Kwa maana mti hutambulika kwa matunda yake.
34 Enyi uzao wa nyoka! Mnawezaje kunena
mambo mema, wakati ninyi ni waovu? Kwa
maana kinywa cha mtu huyanena yale yaliyou-
jaza moyo wake.
35 Mtu mwema hutoa yaliyo mema kutoka
hazina ya mambo mema yaliyohifadhiwa ndani
yake, naye mtu mwovu hutoa yaliyo maovu ku-
toka hazina ya mambo maovu yaliyohifadhiwa
ndani yake.
36 Lakini nawaambia, katika siku ya hukumu
watu watatoa hesabu kuhusu kila neno lisilo
maana walilonena.
37 Kwa maana kwa maneno yako utahesabiwa
haki, na kwa maneno yako utahukumiwa."

Ishara Ya Yona
(Marko 8:11-12; Luka 11:29-32)

38 Kisha baadhi ya Mafarisayo na walimu
wa sheria wakamwambia, "Mwalimu, tunataka
kuona ishara kutoka kwako."
39 Lakini yeye akawajibu, "Kizazi kiovu na
cha uzinzi kinaomba ishara! Lakini hakitapewa
ishara yoyote isipokuwa ile ishara ya nabii Yona.
40 Kwa maana kama vile Yona alivyokuwa
ndani ya tumbo la nyangumi[†]kwa siku tatu,
usiku na mchana, vivyo hivyo Mwana wa Adamu
atakuwa katika moyo wa nchi siku tatu, usiku na
mchana.
41 Siku ya hukumu watu wa Ninawi watasi-
mama pamoja na kizazi hiki na kukihukumu;
kwa maana wao walitubu waliposikia mahubiri

[†] **12:40** Nyangumi ni samaki mkubwa sana.

ya Yona. Na tazama, hapa yupo yeye aliye mkuu
kuliko Yona.
42 Malkia wa Kusini atasimama wakati wa
hukumu na kukihukumu kizazi hiki. Kwa kuwa
yeye alikuja kutoka miisho ya dunia ili kuisik-
iliza hekima ya Solomoni. Na hapa yupo aliye
mkuu kuliko Solomoni."

Mafundisho Kuhusu Pepo Mchafu
(Luka 11:24-26)

43 "Pepo mchafu amtokapo mtu, hutangatanga
katika sehemu zisizo na maji akitafuta mahali pa
kupumzika, lakini hapati.
44 Ndipo husema, 'Nitarudi kwenye nyumba
yangu nilikotoka.' Naye arudipo huikuta ile
nyumba ikiwa tupu, imefagiliwa na kupangwa
vizuri.
45 Kisha huenda na kuwaleta pepo wachafu
wengine saba wabaya kuliko yeye mwenyewe,
nao huingia na kukaa humo. Nayo hali ya
mwisho ya yule mtu huwa ni mbaya kuliko ile ya
kwanza. Ndivyo itakavyokuwa kwa kizazi hiki
kiovu."

Mama Na Ndugu Zake Yesu
(Marko 3:31-35; Luka 8:19-21)

46 Wakati alikuwa angali anazungumza na
makutano, mama yake na ndugu zake wakasi-
mama nje wakitaka kuongea naye.
47 Ndipo mtu mmoja akamwambia, "Tazama,
mama yako na ndugu zako wamesimama nje,
wanataka kuongea na wewe."
48 Lakini yeye akamjibu na kumwambia yule
mtu, "Mama yangu ni nani, nao ndugu zangu ni
nani?"

49 Akawanyooshea mkono wanafunzi wake,
akasema, "Hawa hapa ndio mama yangu na
ndugu zangu!
50 Kwa maana yeyote afanyaye mapenzi ya
Baba yangu wa mbinguni, huyo ndiye ndugu
yangu, na dada yangu na mama yangu."

13

Mfano Wa Mpanzi
(Marko 4:1-9; Luka 8:4-8)

1 Siku iyo hiyo Yesu akatoka nje ya nyumba,
akaketi kando ya bahari.
2 Umati mkubwa mno wa watu ukakusanyika
kumzunguka, hata ikabidi aingie katika chombo
na kuketi humo, nao watu wote wakawa wames-
imama ukingoni mwa bahari.
3 Ndipo akawaambia mambo mengi kwa mi-
fano, akisema: "Mpanzi alitoka kwenda ku-
panda mbegu zake.
4 Alipokuwa akitawanya mbegu, nyingine zil-
ianguka kando ya njia, nao ndege wakaja na
kuzila.
5 Nyingine zilianguka kwenye ardhi yenye
mwamba isiyo na udongo wa kutosha. Zikaota
haraka, kwa kuwa udongo ulikuwa haba.
6 Lakini jua lilipozidi, mimea ikanyauka na
kukauka kwa kuwa mizizi yake haikuwa na kina.
7 Mbegu nyingine zilianguka kwenye miiba,
nayo miiba hiyo ikakua, ikaisonga hiyo mimea.
8 Mbegu nyingine zilianguka kwenye udongo
mzuri ambapo zilitoa mazao, nyingine mara mia
moja, nyingine mara sitini, na nyingine mara
thelathini.

9 Mwenye masikio ya kusikia, na asikie.”

Sababu Ya Kufundisha Kwa Mifano
(Marko 4:10-12; Luka 8:9-10)

10 Wanafunzi wake wakamwendea, waka-
muuliza, “Kwa nini unasema na watu kwa
mifano?”
11 Akawajibu, “Ninyi mmepewa kuzifahamu
siri za Ufalme wa Mbinguni, lakini wao hawa-
japewa.
12 Kwa maana yule aliye na kitu atapewa zaidi,
naye atakuwa navyo tele. Lakini yule asiye na
kitu, hata kile alicho nacho atanyang’anywa.
13 Hii ndiyo sababu nasema nao kwa mifano:
“Ingawa wanatazama, hawaoni;
wanasikiliza, lakini hawasikii, wala hawaelewi.
14 Kwao unatimia ule unabii wa Isaya aliposema:
“ ‘Hakika mtasikiliza lakini hamtaelewa;
na pia mtatazama lakini hamtaona.
15 Kwa kuwa mioyo ya watu hawa imekuwa migumu;
hawasikii kwa masikio yao,
na wamefumba macho yao.
Wasije wakaona kwa macho yao,
na wakasikiliza kwa masikio yao,
wakaelewa kwa mioyo yao,
na kugeuka nami nikawaponya.’
16 Lakini heri macho yenu kwa sababu yanaona,
na heri masikio yenu kwa sababu yanasikia.
17 Amin, nawaambia, manabii wengi na wenye
haki walitamani kuona yale mnayoyaona lakini
hawakuyaona, na walitamani kusikia yale mnay-
oyasikia lakini hawakuyasikia.

Maelezo Ya Mfano Wa Mbegu
(Marko 4:13-20; Luka 8:11-15)

18 "Sikilizeni basi maana ya ule mfano wa
mpanzi:
19 Mtu yeyote anaposikia neno la Ufalme naye
asilielewe, yule mwovu huja na kunyakua kile
kilichopandwa moyoni mwake. Hii ndiyo ile
mbegu iliyopandwa kando ya njia.
20 Ile mbegu iliyopandwa kwenye sehemu
yenye mawe ni mtu yule ambaye hulisikia neno
na mara hulipokea kwa furaha.
21 Lakini kwa kuwa hana mizizi yenye kina
ndani yake, lile neno hudumu kwa muda mfupi
tu. Kisha dhiki au mateso yanapoinuka kwa ajili
ya lile neno, yeye mara huchukizwa.
22 Ile mbegu iliyopandwa katika miiba ni
yule mtu alisikiaye neno, lakini masumbufu ya
maisha haya na udanganyifu wa mali hulisonga
lile neno na kulifanya lisizae matunda.
23 Lakini ile mbegu iliyopandwa kwenye
udongo mzuri ni yule mtu ambaye hulisikia neno
na kulielewa. Naye hakika huzaa matunda, ak-
izaa mara mia, au mara sitini, au mara thelathini
ya mbegu iliyopandwa."

Mfano Wa Magugu

24 Yesu akawaambia mfano mwingine,
akasema: "Ufalme wa Mbinguni unaweza
kufananishwa na mtu aliyepanda mbegu nzuri
katika shamba lake.
25 Lakini wakati kila mtu alipokuwa amelala,
adui yake akaja na kupanda magugu katikati ya
ngano, akaenda zake.

26 Ngano ilipoota na kutoa masuke, magugu
nayo yakatokea.
27 “Watumishi wa yule mwenye shamba
wakamjia na kumwambia, ‘Bwana, si tulipanda
mbegu nzuri shambani mwako? Basi, magugu
yametoka wapi?’
28 “Akawajibu, ‘Adui ndiye alifanya jambo
hili.’
“Wale watumishi wakamuuliza, ‘Je, unataka
twende tukayang’oe?’
29 “Lakini akasema, ‘Hapana, msiyang’oe,
kwa maana wakati mking’oa magugu mnaweza
mkang’oa na ngano pamoja nayo.
30 Acheni ngano na magugu vikue vyote
pamoja mpaka wakati wa mavuno. Wakati huo
nitawaambia wavunaji wayakusanye magugu
kwanza, wayafunge matita matita ili yachomwe
moto; kisha wakusanye ngano na kuileta ghalani
mwangu.’ ”

Mfano Wa Mbegu Ya Haradali
(Marko 4:30-32; Luka 13:18-19)

31 Akawaambia mfano mwingine, akasema,
“Ufalme wa Mbinguni ni kama punje ya
haradali, ambayo mtu aliichukua, akaipanda
shambani mwake.
32 Ingawa mbegu hiyo ni ndogo kuliko mbegu
zote, lakini inapokua ni mmea mkubwa kuliko
yote ya bustanini, nao huwa mti mkubwa, hadi
ndege wa angani wanakuja na kutengeneza viota
katika matawi yake.”

Mfano Wa Chachu
(Luka 13:20-21)

33 Akawaambia mfano mwingine, “Ufalme
wa Mbinguni unafanana na chachu ambayo
mwanamke aliichukua akaichanganya katika ki-
asi kikubwa cha unga mpaka wote ukaumuka.”

Sababu Ya Yesu Kutumia Mifano (Marko 4:33-34)

34 Yesu alinena mambo haya yote kwa maku-
tano kwa mifano. Wala hakuwaambia lolote
pasipo mfano.
35 Hii ilikuwa ili kutimiza lile lililonenwa kwa
kinywa cha nabii aliposema:

“Nitafungua kinywa changu niseme nao kwa mifano;
nitahubiri mambo yaliyofichika
tangu kuumbwa kwa misingi ya ulimwengu.”

Ufafanuzi Wa Mfano Wa Magugu

36 Kisha Yesu akaagana na makutano, akain-
gia nyumbani. Wanafunzi wake wakamjia
wakamwambia, “Tueleze maana ya ule mfano
wa magugu shambani.”
37 Akawaambia, “Aliyepanda mbegu nzuri ni
Mwana wa Adamu.
38 Shamba ni ulimwengu na mbegu nzuri ni
wana wa Ufalme. Magugu ni wana wa yule
mwovu.
39 Yule adui aliyepanda magugu ni ibilisi.
Mavuno ni mwisho wa dunia, nao wavunaji ni
malaika.
40 “Kama vile magugu yang’olewavyo na ku-
chomwa motoni, ndivyo itakavyokuwa wakati
wa mwisho wa dunia.

41 Mwana wa Adamu atawatuma malaika zake,
nao watakusanya kutoka Ufalme wake kila kitu
kinachosababisha dhambi na watenda maovu
wote.
42 Nao watawatupa katika tanuru la moto
ambako kutakuwa na kilio na kusaga meno.
43 Ndipo wenye haki watang'aa kama jua
katika Ufalme wa Baba yao. Yeye aliye na
masikio, na asikie.

Mfano Wa Hazina Iliyofichwa Na Lulu

44 "Ufalme wa Mbinguni unafanana na haz-
ina iliyofichwa shambani, ambayo mtu mmoja
alipoiona akaificha tena. Kisha katika furaha
yake, akaenda akauza vyote alivyokuwa navyo,
akalinunua lile shamba."
45 "Tena, Ufalme wa Mbinguni unafanana na
mfanyabiashara aliyekuwa akitafuta lulu safi.
46 Alipoipata lulu moja ya thamani kubwa,
alikwenda akauza vyote alivyokuwa navyo
akainunua."

Mfano Wa Wavu

47 "Tena, Ufalme wa Mbinguni ni kama wavu
wa kuvua samaki uliotupwa baharini ukavua
samaki wa kila aina.
48 Ulipojaa, wavuvi wakavuta pwani, wakaketi
na kukusanya samaki wazuri kuwaweka kwenye
vyombo safi, lakini wale samaki wabaya
wakawatupa.
49 Hivi ndivyo itakavyokuwa wakati wa
mwisho wa dunia. Malaika watakuja na kuwa-
tenganisha watu waovu na watu wenye haki.

50 Nao watawatupa hao waovu katika tanuru
la moto ambako kutakuwa na kilio na kusaga
meno.”
51 Yesu akauliza, “Je, mmeyaelewa haya yote?”
Wakamjibu, “Ndiyo.”
52 Akawaambia, “Basi kila mwalimu wa sheria
aliyefundishwa elimu ya Ufalme wa Mbinguni ni
kama mwenye nyumba anayetoa kutoka ghala
yake mali mpya na mali ya zamani.”

Yesu Akataliwa Nazareti
(Marko 6:1-6; Luka 4:16-30)

53 Yesu alipomaliza kutoa mifano hii, akaon-
doka.
54 Alipofika mji wa kwao, akawafundisha
watu katika sinagogi lao. Nao wakastaajabu,
wakauliza, “Mtu huyu amepata wapi hekima hii
na uwezo huu wa kufanya miujiza?”
55 “Huyu si yule mwana wa seremala? Mama
yake si yeye aitwaye Maria, nao ndugu zake si
Yakobo, Yosefu, Simoni na Yuda?
56 Nao dada zake wote, hawako hapa pamoja
nasi? Mtu huyu amepata wapi basi mambo haya
yote?”
57 Wakachukizwa naye.
Lakini Yesu akawaambia, “Nabii hakosi hes-
hima, isipokuwa katika nchi yake na nyumbani
kwake.”
58 Naye hakufanya miujiza mingi huko kwa
sababu ya kutokuamini kwao.

14

Yohana Mbatizaji Akatwa Kichwa
(Marko 6:14-29; Luka 9:7-9)

1 Wakati huo, Mfalme Herode, mtawala wa
Galilaya, alisikia habari za Yesu,
2 akawaambia watumishi wake, “Huyu ni
Yohana Mbatizaji; amefufuka kutoka kwa wafu!
Hii ndiyo sababu nguvu za kutenda miujiza
zinafanya kazi ndani yake.”

3 Herode alikuwa amemkamata Yohana, akam-
funga na kumweka gerezani kwa sababu ya
Herodia, mke wa Filipo, ndugu yake,
4 kwa kuwa Yohana alikuwa amemwambia
Herode: “Si halali kwako kuwa na huyo
mwanamke.”
5 Herode alitaka sana kumuua Yohana, lakini
akaogopa watu, kwa maana walimtambua kuwa
ni nabii.

6 Katika siku ya kuadhimisha sikukuu ya kuza-
liwa kwa Herode, binti wa Herodia alicheza
mbele ya watu waliohudhuria, akamfurahisha
sana Herode,
7 kiasi kwamba aliahidi kwa kiapo kumpa
huyo binti chochote angeomba.
8 Huyo binti, akiwa amechochewa na mama
yake, akasema, “Nipe kichwa cha Yohana Mbati-
zaji kwenye sinia.”
9 Mfalme akasikitika, lakini kwa sababu ya
viapo alivyoapa mbele ya wageni, akaamuru
kwamba apatiwe ombi lake.
10 Hivyo akaagiza Yohana Mbatizaji akatwe
kichwa mle gerezani.
11 Kichwa chake kikaletwa kwenye sinia,
akapewa yule binti, naye akampelekea mama
yake.

12 Wanafunzi wa Yohana wakaja na ku-
uchukua mwili wake kwenda kuuzika. Kisha
wakaenda wakamwambia Yesu.

Yesu Alisha Wanaume 5,000
(Marko 6:30-44; Luka 9:10-17; Yohana 6:1-14)

13 Yesu aliposikia yaliyokuwa yametukia,
aliondoka kwa chombo akaenda mahali pasipo
na watu ili awe peke yake. Lakini watu
walipopata habari, wakamfuata kwa miguu
kupitia nchi kavu kutoka miji.
14 Yesu alipofika kando ya bahari, aliona
makutano makubwa ya watu, akawahurumia na
akawaponya wagonjwa wao.

15 Ilipofika jioni, wanafunzi wake walienda
kwake, wakamwambia, “Mahali hapa ni nyikani,
na muda sasa umekwisha. Waage makutano ili
waende zao vijijini wakajinunulie chakula.”

16 Yesu akawaambia, “Hakuna sababu ya wao
kuondoka. Ninyi wapeni chakula.”

17 Wakamjibu, “Tuna mikate mitano na samaki
wawili tu.”
18 Akawaambia, “Nileteeni hivyo vitu hapa.”
19 Yesu akaagiza makutano wakae chini
kwenye nyasi. Akaichukua ile mikate mitano
na wale samaki wawili, akainua macho yake
akatazama mbinguni, akavibariki na kuimega
ile mikate. Kisha akawapa wanafunzi, nao
wanafunzi wakawagawia makutano.
20 Wote wakala, wakashiba. Nao wanafunzi
wakakusanya vipande vilivyosalia, wakajaza
vikapu kumi na viwili.

21 Idadi ya watu waliokula walikuwa
wanaume wapatao 5,000, bila kuhesabu
wanawake na watoto.

Yesu Atembea Juu Ya Maji
(Marko 6:45-52; Yohana 6:15-21)

22 Mara Yesu akawaambia wanafunzi wake
waingie kwenye mashua watangulie kwenda
ng'ambo ya bahari, wakati yeye alikuwa aki-
waaga wale makutano.
23 Baada ya kuwaaga, akaenda zake mlimani
peke yake kuomba. Jioni ilipofika, Yesu alikuwa
huko peke yake.
24 Wakati huo ile mashua ilikuwa mbali kutoka
nchi kavu ikisukwasukwa na mawimbi, kwa
sababu upepo ulikuwa wa mbisho.
25 Wakati wa zamu ya nne ya usiku,* Yesu
akawaendea wanafunzi wake akiwa anatembea
juu ya maji.
26 Wanafunzi wake walipomwona akitembea
juu ya maji, waliingiwa na hofu kuu, wakasema,
"Ni mzimu." Wakapiga yowe kwa kuogopa.
27 Lakini mara Yesu akasema nao, akawaam-
bia, "Jipeni moyo! Ni mimi. Msiogope."
28 Petro akamjibu, "Bwana, ikiwa ni wewe,
niambie nije kwako nikitembea juu ya maji."
29 Yesu akamwambia, "Njoo."
Basi Petro akatoka kwenye chombo, akatem-
bea juu ya maji kumwelekea Yesu.
30 Lakini alipoona upepo mkali aliingiwa na
hofu, naye akaanza kuzama, huku akipiga kelele,
"Bwana, niokoe!"

---

* **14:25** Zamu ya nne ya usiku ni kati ya saa tisa na saa kumi na mbili asubuhi.

31 Mara Yesu akaunyoosha mkono wake na
kumshika, akamwambia, “Wewe mwenye imani
haba, kwa nini uliona shaka?”
32 Nao walipoingia ndani ya mashua, upepo
ukakoma.
33 Ndipo wote waliokuwa ndani ya ile mashua
wakamwabudu Yesu, wakisema, “Hakika, wewe
ndiwe Mwana wa Mungu.”

Yesu Awaponya Wagonjwa Genesareti
(Marko 6:53-56)

34 Walipokwisha kuvuka, wakafika nchi ya
Genesareti.
35 Watu wa eneo lile walipomtambua Yesu,
walipeleka habari sehemu zote za jirani. Watu
wakamletea wagonjwa wao wote,
36 wakamsihi awaruhusu wagonjwa waguse
tu pindo la vazi lake, nao wote waliomgusa,
wakaponywa.

15

Mapokeo Ya Wazee
(Marko 7:1-13)

1 Ndipo baadhi ya Mafarisayo na walimu wa
sheria wakamjia Yesu kutoka Yerusalemu na
kumuuliza,
2 “Mbona wanafunzi wako wanakiuka
mapokeo ya wazee? Kwa maana wao hawanawi
mikono yao kabla ya kula!”
3 Yesu akawajibu, “Mbona ninyi mnavunja
amri ya Mungu kwa ajili ya mapokeo yenu?
4 Kwa maana Mungu alisema, ‘Waheshimu
baba yako na mama yako,’ na, ‘Yeyote am-
tukanaye baba yake au mama yake, na auawe.’

5 Lakini ninyi mwafundisha kwamba mtu
akimwambia baba yake au mama yake, 'Kile am-
bacho ningeweza kukusaidia kimewekwa wakfu
kwa Mungu,'
6 basi hana tena sababu ya kumheshimu baba
yake nacho. Basi kwa ajili ya mafundisho yenu
mnavunja amri ya Mungu.
7 Ninyi wanafiki! Isaya alikuwa sawa
alipotabiri juu yenu kwamba:
8 " 'Watu hawa huniheshimu kwa midomo yao,
lakini mioyo yao iko mbali nami.
9 Huniabudu bure;
nayo mafundisho yao
ni maagizo ya wanadamu tu.' "

Vitu Vitiavyo Unajisi
(Marko 7:14-23)

10 Yesu akaita ule umati wa watu, akawaambia,
"Sikilizeni na mwelewe:
11 kinachomfanya mtu kuwa najisi mbele za
Mungu si kile kiingiacho kinywani mwake, bali
ni kile kitokacho kinywani mwake."
12 Kisha wanafunzi wake wakamjia na
kumuuliza, "Je, unajua kwamba Mafarisayo
walichukizwa sana waliposikia yale uliyosema?"
13 Akawajibu, "Kila pando ambalo Baba yangu
wa mbinguni hakulipanda, litang'olewa.
14 Waacheni; wao ni viongozi vipofu,
wanaoongoza vipofu. Kama kipofu
akimwongoza kipofu mwenzake, wote wawili
watatumbukia shimoni."
15 Petro akasema, "Tueleze maana ya huu
mfano."

16 Yesu akawauliza, “Je, bado ninyi hamfa-
hamu?
17 Je, hamwelewi kwamba chochote kiingia-
cho kinywani huenda tumboni, na hatimaye
hutolewa nje kikiwa uchafu?
18 Lakini kitokacho kinywani hutoka moyoni,
na hiki ndicho kimtiacho mtu unajisi.
19 Kwa maana ndani ya moyo hutoka mawazo
mabaya, uuaji, uzinzi, uasherati, wizi, ushahidi
wa uongo na masingizio.
20 Haya ndiyo yamtiayo mtu unajisi; lakini kula
bila kunawa mikono hakumtii mtu unajisi.”

Imani Ya Mwanamke Mkanaani (Marko 7:24-30)

21 Yesu aliondoka mahali pale, akaenda se-
hemu za Tiro na Sidoni.
22 Mwanamke mmoja Mkanaani aliyeishi se-
hemu jirani na hizo akaja kwake akilia, akasema,
“Nihurumie, Ee Bwana, Mwana wa Daudi! Binti
yangu amepagawa na pepo mchafu, na anate-
seka sana.”
23 Lakini Yesu hakumjibu neno. Hivyo wana-
funzi wake wakamwendea na kumsihi sana,
wakisema, “Mwambie aende zake, kwa maana
anaendelea kutupigia kelele.”
24 Yesu akajibu, “Nimetumwa tu kwa ajili ya
kondoo wa Israeli waliopotea.”
25 Lakini yule mwanamke akaja, akapiga
magoti mbele ya Yesu, akasema, “Bwana, nisai-
die!”
26 Yesu akajibu, “Si haki kuchukua chakula cha
watoto na kuwatupia mbwa.”

27 Yule mwanamke akajibu, “Ndiyo, Bwana,
lakini hata mbwa hula makombo yanayoanguka
kutoka kwenye meza za bwana zao.”
28 Ndipo Yesu akamwambia, “Mwanamke,
imani yako ni kubwa! Iwe kwako kama unavy-
otaka.” Naye binti yake akapona tangu saa ile.

Yesu Aponya Watu Wengi

29 Yesu akaondoka na kwenda kando ya Bahari
ya Galilaya. Kisha akapanda mlimani, akaketi
huko.
30 Umati mkubwa wa watu ukamjia,
wakiwaleta vilema, vipofu, viwete, bubu na
wengine wengi, wakawaweka miguuni pake;
naye akawaponya.
31 Hao watu wakashangaa walipoona bubu
wakisema, vilema wakipona, viwete wakitem-
bea na vipofu wakiona, wakamtukuza Mungu
wa Israeli.

Yesu Alisha Watu Elfu Nne
(Marko 8:1-10)

32 Kisha Yesu akawaita wanafunzi wake,
akawaambia, “Ninauhurumia huu umati wa
watu, kwa sababu sasa wamekuwa pamoja nami
kwa muda wa siku tatu, na hawana chakula
chochote. Nami sipendi kuwaaga wakiwa na
njaa, wasije wakazimia njiani.”
33 Wanafunzi wake wakasema, “Tutapata wapi
mikate ya kutosha kuwalisha umati huu wa watu
mkubwa namna hii, nasi tuko nyikani?”
34 Yesu akawauliza, “Mnayo mikate mingapi?”
Wakamjibu, “Tunayo mikate saba na visamaki
vichache.”

35 Yesu akawaambia ule umati wa watu waketi
chini.
36 Kisha akachukua ile mikate saba na wale
samaki, naye akiisha kumshukuru Mungu,
akavimega na kuwapa wanafunzi wake, nao
wakawapa ule umati wa watu.
37 Wote wakala na kushiba. Baadaye wana-
funzi wakakusanya vipande vilivyosalia, waka-
jaza vikapu saba.
38 Idadi ya watu walikuwa wanaume 4,000,
bila kuhesabu wanawake na watoto.
39 Baada ya kuaga ule umati wa watu, Yesu
aliingia katika mashua, akaenda sehemu za
Magadani.*

16

Mafarisayo Wadai Ishara
(Marko 8:11-13; Luka 12:54-56)

1 Mafarisayo na Masadukayo wakamjia Yesu
na kumjaribu kwa kumwomba awaonyeshe
ishara kutoka mbinguni.
2 Yesu akawajibu, "Ifikapo jioni, mnasema,
'Hali ya hewa itakuwa nzuri, kwa kuwa anga ni
nyekundu.'
3 Nanyi wakati wa asubuhi mnasema, 'Leo
kutakuwa na dhoruba, kwa sababu anga ni
nyekundu na mawingu yametanda.' Mnajua
jinsi ya kupambanua kule kuonekana kwa anga,
lakini hamwezi kupambanua dalili za nyakati.

---

* **15:39** Magadani ni Magdala, mji wa Galilaya, kama kilomita 16 kusini mwa Kapernaumu.

4 Kizazi kiovu na cha uzinzi kinatafuta ishara,
lakini hakitapewa ishara yoyote isipokuwa
ishara ya Yona." Yesu akawaacha, akaenda zake.

Chachu Ya Mafarisayo Na Masadukayo (Marko 8:14-21)

5 Wanafunzi wake walipofika ng'ambo ya ba-
hari, walikuwa wamesahau kuchukua mikate.
6 Yesu akawaambia, "Jihadharini. Jilindeni na
chachu ya Mafarisayo na ya Masadukayo."
7 Wakajadiliana wao kwa wao, wakisema, "Ni
kwa sababu hatukuleta mikate."
8 Yesu, akifahamu majadiliano yao, akauliza,
"Enyi wa imani haba! Mbona mnajadiliana
miongoni mwenu kuhusu kutokuwa na mikate?
9 Je, bado hamwelewi? Je, hamkumbuki ile
mikate mitano iliyolisha watu 5,000 na idadi ya
vikapu vingapi vya mabaki mlivyokusanya?
10 Au ile mikate saba iliyolisha watu 4,000 na
idadi ya vikapu vingapi vya mabaki mlivyoku-
sanya?
11 Inakuwaje mnashindwa kuelewa kwamba
nilikuwa sisemi nanyi habari za mikate? Jilin-
deni na chachu ya Mafarisayo na Masadukayo."
12 Ndipo wakaelewa kwamba alikuwa hasemi
juu ya chachu ya kutengeneza mikate, bali juu
ya mafundisho ya Mafarisayo na Masadukayo.

Petro Amkiri Yesu Kuwa Ni Mwana Wa Mungu (Marko 8:27-30; Luka 9:18-21)

13 Basi Yesu alipofika katika eneo la Kaisaria-
Filipi, akawauliza wanafunzi wake, "Watu
husema kwamba mimi Mwana wa Adamu ni
nani?"

14 Wakamjibu, “Baadhi husema ni Yohana
Mbatizaji; wengine husema ni Eliya; na bado
wengine husema ni Yeremia au mmojawapo wa
manabii.”
15 Akawauliza, “Je, ninyi mnasema mimi ni
nani?”
16 Simoni Petro akamjibu, “Wewe ndiwe
Kristo,* Mwana wa Mungu aliye hai.”
17 Naye Yesu akamwambia, “Heri wewe, Si-
moni Bar-Yona,†kwa maana hili halikufunuliwa
kwako na mwanadamu, bali na Baba yangu aliye
mbinguni.
18 Nami nakuambia, wewe ndiwe Petro na juu
ya mwamba huu nitalijenga kanisa langu, hata
malango ya Kuzimu hayataweza kulishinda.
19 Nitakupa funguo za Ufalme wa mbinguni,
na lolote utakalolifunga duniani litakuwa lime-
fungwa Mbinguni, nalo lolote utakalofungua
duniani litakuwa limefunguliwa mbinguni.”
20 Kisha akawakataza wanafunzi wake
wasimwambie mtu yeyote kwamba yeye ndiye
Kristo.

Yesu Anatabiri Juu Ya Kifo Chake (Marko 8:31–9:1; Luka 9:22-27)

21 Tangu wakati huo, Yesu alianza kuwaeleza
wanafunzi wake kwamba hana budi kwenda
Yerusalemu na kupata mateso mengi mikononi
mwa wazee, viongozi wa makuhani, na walimu
wa sheria, na kwamba itampasa auawe lakini
siku ya tatu kufufuliwa.

---

* **16:16** Kristo maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta.
† **16:17** Bar-Yona ni neno la Kiaramu, maana yake ni Mwana wa Yona.

22 Petro akamchukua kando, akaanza kumkemea akisema, “Haiwezekani, Bwana! Jambo hili
kamwe halitakupata!”
23 Lakini Yesu akageuka na kumwambia Petro,
“Rudi nyuma yangu, Shetani! Wewe ni kikwazo
kwangu. Moyo wako hauwazi yaliyo ya Mungu,
bali ya wanadamu.”
24 Ndipo Yesu akawaambia wanafunzi wake,
“Mtu yeyote akitaka kunifuata, ni lazima ajikane
mwenyewe, auchukue msalaba wake, anifuate.
25 Kwa maana yeyote anayetaka kuyaokoa
maisha yake atayapoteza, lakini yeyote
atakayeyapoteza maisha yake kwa ajili yangu
atayapata.
26 Kwa maana, je, itamfaidi nini mtu kuupata
ulimwengu wote, lakini akayapoteza maisha
yake? Au mtu atatoa nini badala ya nafsi yake?
27 Kwa maana Mwana wa Adamu atakuja
katika utukufu wa Baba yake pamoja na malaika
zake, naye ndipo atakapomlipa kila mtu kwa
kadiri ya matendo yake.
28 Nawaambia kweli, baadhi yenu hapa
hawataonja mauti kabla ya kumwona Mwana
wa Adamu akija katika Ufalme wake.”

17

Yesu Abadilika Sura Mlimani
(Marko 9:2-13; Luka 9:28-36)

1 Siku sita baada ya jambo hili, Yesu
akawachukua Petro, Yakobo na Yohana ndugu
yake Yakobo, akawapeleka juu ya mlima mrefu
peke yao.

2 Wakiwa huko, Yesu alibadilika sura mbele
yao. Uso wake ukang'aa kama jua na nguo zake
zikawa na weupe wa kuumiza macho.
3 Ghafula wakawatokea mbele yao Mose na
Eliya, wakizungumza na Yesu.
4 Ndipo Petro akamwambia Yesu, "Bwana,
ni vyema sisi tukae hapa. Ukitaka, nitafanya
vibanda vitatu: kimoja chako, kingine cha Mose
na kingine cha Eliya."
5 Petro alipokuwa angali ananena, ghafula
wingu lililong'aa likawafunika, na sauti ika-
toka kwenye hilo wingu ikisema, "Huyu ni
Mwanangu mpendwa. Ninapendezwa naye
sana. Msikieni yeye."
6 Wanafunzi waliposikia haya, wakaanguka
chini kifudifudi, wakajawa na hofu.
7 Lakini Yesu akaja na kuwagusa, akawaambia,
"Inukeni na wala msiogope."
8 Walipoinua macho yao, hawakumwona mtu
mwingine yeyote isipokuwa Yesu.
9 Walipokuwa wakishuka kutoka mlimani,
Yesu akawaagiza, "Msimwambie mtu yeyote
mambo mliyoyaona hapa, mpaka Mwana wa
Adamu atakapofufuliwa kutoka kwa wafu."
10 Wale wanafunzi wakamuuliza, "Kwa nini
basi walimu wa sheria husema kwamba ni
lazima Eliya aje kwanza?"
11 Yesu akawajibu, "Ni kweli, Eliya lazima aje
kwanza, naye atatengeneza mambo yote.
12 Lakini nawaambia, Eliya amekwisha kuja,
nao hawakumtambua, bali walimtendea kila
kitu walichotaka. Vivyo hivyo Mwana wa
Adamu pia atateswa mikononi mwao."

13 Ndipo wale wanafunzi wakaelewa kuwa
alikuwa anazungumza nao habari za Yohana
Mbatizaji.

Yesu Amponya Kijana Mwenye Pepo
(Marko 9:14-29; Luka 9:37-43)

14 Walipofika penye umati wa watu, mtu
mmoja akamjia Yesu na kupiga magoti mbele
yake, akasema,
15 "Bwana, mhurumie mwanangu. Yeye ana
kifafa na anateseka sana. Mara kwa mara
huanguka kwenye moto au kwenye maji.
16 Nilimleta kwa wanafunzi wako, lakini
hawakuweza kumponya."
17 Yesu akajibu, "Enyi kizazi kisichoamini
na kilichopotoka! Nitakaa nanyi mpaka lini?
Nitawavumilia mpaka lini? Mleteni mvulana
hapa kwangu."
18 Yesu akamkemea yule pepo mchafu, akam-
toka yule kijana, naye akapona saa ile ile.
19 Kisha wanafunzi wakamwendea Yesu
wakiwa peke yao, wakamuuliza, "Kwa nini
sisi hatukuweza kumtoa?"
20 Akawajibu, "Kwa sababu ya imani yenu
ndogo. Ninawaambia kweli, mkiwa na imani
ndogo kama punje ya haradali, mtauambia
mlima huu, 'Ondoka hapa uende pale,' nao
utaondoka. Wala hakutakuwa na jambo
lisilowezekana kwenu. [
21 Lakini hali kama hii haitoki ila kwa kuomba
na kufunga.]"
22 Siku moja walipokuwa pamoja huko
Galilaya, Yesu akawaambia, "Mwana wa Adamu
atasalitiwa na kutiwa mikononi mwa watu.

23 Nao watamuua, lakini siku ya tatu atafu-
fuliwa.” Wanafunzi wakahuzunika sana.

Yesu Na Petro Watoa Kodi Ya Hekalu

24 Baada ya Yesu na wanafunzi wake ku-
fika Kapernaumu, wakusanya kodi ya Hekalu*
wakamjia Petro na kumuuliza, “Je, Mwalimu
wenu halipi kodi ya Hekalu?”
25 Petro akajibu, “Ndiyo, yeye hulipa.” Petro
aliporudi nyumbani, Yesu akawa wa kwanza
kulizungumzia, akamuuliza, “Unaonaje Simoni?
Wafalme wa dunia hupokea ushuru na kodi
kutoka kwa nani? Je, ni kutoka kwa watoto wao
au kutoka kwa watu wengine?”
26 Petro akamjibu, “Kutoka kwa watu
wengine.” Yesu akamwambia, “Kwa hiyo watoto
wao wamesamehewa.
27 Lakini ili tusije tukawaudhi, nenda baharini
ukatupe ndoana. Mchukue samaki wa kwanza
utakayemvua. Fungua kinywa chake nawe
utakuta humo fedha, ichukue ukalipe kodi yako
na yangu.”

18

Aliye Mkuu Katika Ufalme Wa Mbinguni
(Marko 9:33-37; Luka 9:46-48)

1 Wakati huo, wanafunzi wakamjia Yesu na
kumuuliza, “Je, nani aliye mkuu kuliko wote
katika Ufalme wa Mbinguni?”
2 Yesu akamwita mtoto mdogo na kumsi-
mamisha katikati yao.

---

* **17:24** Kodi ya Hekalu ilikuwa didrachmas, yaani drakma mbili, ambazo ni sawa na nusu shekeli.

3 Naye akasema: “Amin, nawaambia,
msipookoka na kuwa kama watoto wadogo,
kamwe hamtaingia katika Ufalme wa Mbinguni.
4 Kwa hiyo mtu yeyote anyenyekeaye kama
huyu mtoto, ndiye aliye mkuu kuliko wote katika
Ufalme wa Mbinguni.
5 “Yeyote amkaribishaye mtoto mdogo kama
huyu kwa Jina langu, anikaribisha mimi.
6 Lakini kama mtu yeyote akimsababisha
mmojawapo wa hawa wadogo wanaoniamini
kutenda dhambi, ingekuwa bora kwake
afungiwe jiwe kubwa la kusagia shingoni
mwake, na kutoswa katika kilindi cha bahari.

Kujaribiwa Ili Kutenda Dhambi
(Marko 9:42-48; Luka 17:1-2)

7 “Ole kwa ulimwengu kwa sababu ya yale
mambo yanayosababisha watu kutenda dhambi!
Mambo hayo lazima yawepo, lakini ole wake
mtu yule ambaye huyasababisha.
8 Ikiwa mkono wako au mguu wako unakus-
ababisha utende dhambi, ukate na uutupe mbali.
Ni afadhali kwako kuingia katika uzima ukiwa
huna mkono mmoja au mguu mmoja, kuliko
kuwa na mikono miwili au miguu miwili, na
kutupwa katika moto wa milele.
9 Nalo jicho lako likikusababisha kutenda
dhambi, ling’oe, ulitupe mbali. Ni afadhali
kwako kuingia katika uzima ukiwa na jicho
moja, kuliko kuwa na macho mawili lakini
ukatupwa katika moto wa jehanamu.

Mfano Wa Kondoo Aliyepotea
(Luka 15:3-7)

10 “Angalia ili usimdharau mmojawapo wa
hawa wadogo, kwa maana nawaambia, malaika
wao mbinguni daima wanauona uso wa Baba
yangu aliye mbinguni. [
11 Kwa maana Mwana wa Adamu alikuja
kuokoa kile kilichopotea.]
12 “Mwaonaje? Ikiwa mtu ana kondoo mia
moja, na mmoja wao akapotea, je, hatawaacha
wale tisini na tisa vilimani na kwenda kumtafuta
huyo mmoja aliyepotea?
13 Naye akishampata, amin, nawaambia, hufu-
rahi zaidi kwa ajili ya huyo kondoo mmoja kuliko
wale tisini na tisa ambao hawakupotea.
14 Vivyo hivyo, Baba yenu wa mbinguni
hapendi hata mmojawapo wa hawa wadogo
apotee.

Ndugu Yako Akikukosea

15 “Kama ndugu yako akikukosea, nenda
ukamwonyeshe kosa lake, kati yenu ninyi wawili
peke yenu. Kama akikusikiliza, utakuwa umem-
pata tena ndugu yako.
16 Lakini kama hatakusikiliza, nenda na
mtu mwingine mmoja au wawili ili kila neno
lithibitishwe kwa ushahidi wa mashahidi wawili
au watatu.
17 Kama akikataa kuwasikiliza hao, liambie
kanisa. Naye kama akikataa hata kulisikiliza
kanisa, basi awe kwenu kama mtu asiyeamini
au mtoza ushuru.
18 “Amin, nawaambia, lolote mtakalolifunga
duniani litakuwa limefungwa mbinguni, na
lolote mtakalolifungua duniani litakuwa lime-
funguliwa mbinguni.

19 “Tena nawaambia, ikiwa wawili wenu
watakubaliana duniani kuhusu jambo lolote
watakaloomba, watafanyiwa na Baba yangu
aliye mbinguni.
20 Kwa kuwa wanapokusanyika pamoja watu
wawili au watatu kwa Jina langu, mimi niko
papo hapo pamoja nao.”

Kusamehe

21 Ndipo Petro akamjia Yesu na kumuuliza,
“Bwana, ndugu yangu anikosee mara ngapi nami
nimsamehe? Je, hata mara saba?”
22 Yesu akamjibu, “Sikuambii hata mara saba,
bali hata saba mara sabini.

Mfano Wa Mtumishi Asiyesamehe

23 “Kwa hiyo Ufalme wa Mbinguni unaweza
kufananishwa na mfalme aliyetaka kufanya
hesabu zake za fedha na watumishi wake.
24 Alipoanza kufanya hesabu zake, mtu mmoja
aliyekuwa anadaiwa talanta*10,000, aliletwa
kwake.
25 Kwa kuwa alikuwa hawezi kulipa deni
hilo, bwana wake akaamuru kwamba auzwe,
yeye, mkewe, watoto wake na vyote alivyokuwa
navyo, ili lile deni lipate kulipwa.
26 “Yule mtumishi akampigia magoti, akamsihi
yule bwana akisema, ‘Naomba univumilie, nami
nitakulipa deni lako lote.’
27 Yule bwana wa huyo mtumishi akamwonea
huruma, akafuta deni lake lote, akamwacha
aende zake.

---

* **18:24** Talanta moja ni sawa na mshahara wa kibarua wa miaka 15.

28 “Lakini yule mtumishi alipokuwa anatoka
nje, akakutana na mtumishi mwenzake
aliyekuwa amemkopesha dinari†mia moja.
Akamkamata, akamkaba koo akimwambia,
‘Nilipe kile ninachokudai!’
29 “Yule mtumishi mwenzake akapiga magoti
akamsihi akisema, ‘Naomba univumilie, nami
nitakulipa deni lako lote.’
30 “Lakini akakataa. Badala yake, alienda
akamtupa gerezani hata atakapolipa hilo deni.
31 Watumishi wenzake walipoona haya yaliy-
otukia wakaudhika sana, nao wakaenda na
kumwambia bwana wao kila kitu kilichokuwa
kimetukia.
32 “Yule bwana akamwita yule mtumishi
akamwambia, ‘Wewe mtumishi mwovu! Mimi
nilikusamehe deni lako lote uliponisihi.
33 Je, haikukupasa kumhurumia mtumishi
mwenzako kama mimi nilivyokuhurumia
wewe?’
34 Kwa hasira, yule bwana wake akamtia
yule mtumishi mikononi mwa askari wa gereza
ili ateswe mpaka atakapolipa yote aliyokuwa
anadaiwa.
35 “Hivi ndivyo Baba yangu wa mbinguni
atakavyomfanyia kila mmoja wenu ikiwa hatam-
samehe ndugu yake kutoka moyoni mwake.”

19

Yesu Afundisha Kuhusu Talaka
(Marko 10:1-12)

---

† **18:28** Dinari moja ilikuwa kama mshahara wa kibarua wa siku moja.

1 Yesu alipomaliza kusema maneno haya,
aliondoka Galilaya, akaenda sehemu za Uyahudi,
ng'ambo ya Mto Yordani.
2 Umati mkubwa wa watu ukamfuata, naye
akawaponya huko.

3 Baadhi ya Mafarisayo wakamjia ili kum-
jaribu, wakamuuliza, "Ni halali mtu kumwacha
mke wake kwa sababu yoyote?"

4 Akawajibu, "Je, hamkusoma kwamba hapo
mwanzo Muumba aliwaumba mwanaume na
mwanamke,
5 naye akasema, 'Kwa sababu hii mwanaume
atamwacha baba yake na mama yake, naye
ataambatana na mkewe, na hao wawili
watakuwa mwili mmoja'?
6 Hivyo si wawili tena, bali mwili mmoja. Kwa
hiyo alichokiunganisha Mungu, mwanadamu
asikitenganishe."

7 Wakamuuliza, "Kwa nini basi Mose alia-
giza mtu kumpa mkewe hati ya talaka na
kumwacha?"
8 Yesu akawajibu, "Mose aliwaruhusu
kuwaacha wake zenu kwa sababu ya ugumu
wa mioyo yenu. Lakini tangu mwanzo haikuwa
hivyo.
9 Mimi nawaambia, yeyote amwachaye mkewe
isipokuwa kwa sababu ya uasherati naye akaoa
mke mwingine, anazini. Naye amwoaye yule
mwanamke aliyeachwa pia anazini."

10 Wanafunzi wake wakamwambia, "Kama
hali ndiyo hii kati ya mume na mke, ni afadhali
mtu asioe!"

11 Yesu akawaambia, “Si watu wote
wanaoweza kupokea neno hili, isipokuwa wale
tu waliojaliwa na Mungu.
12 Kwa maana wengine ni matowashi kwa
sababu wamezaliwa hivyo; wengine wame-
fanywa matowashi na wanadamu; na wengine
wamejifanya matowashi kwa ajili ya Ufalme wa
Mbinguni. Yeye awezaye kulipokea neno hili na
alipokee.”

Yesu Awabariki Watoto Wadogo
(Marko 10:13-16; Luka 18:15-17)

13 Kisha watoto wadogo wakaletwa kwa Yesu
ili aweke mikono yake juu yao na awaombee.
Lakini wanafunzi wake wakawakemea wale
waliowaleta.
14 Yesu akasema, “Waacheni watoto wadogo
waje kwangu, wala msiwazuie, kwa maana
Ufalme wa Mbinguni ni wa wale walio kama
hawa.”
15 Naye akaweka mikono yake juu yao, na
akaondoka huko.

Kijana Tajiri
(Marko 10:17-31; Luka 18:18-30)

16 Mtu mmoja akamjia Yesu na kumuuliza,
“Mwalimu mwema, nifanye jambo gani jema ili
nipate uzima wa milele?”
17 Yesu akamjibu, “Mbona unaniuliza habari
ya mema? Aliye mwema ni Mmoja tu. Lakini
ukitaka kuingia uzimani, zitii amri.”
18 Yule mtu akamuuliza, “Amri zipi?”
Yesu akamjibu, “Usiue, usizini, usiibe,
usishuhudie uongo,

19 waheshimu baba yako na mama yako, na
umpende jirani yako kama nafsi yako.”
20 Yule kijana akasema, “Hizi zote nimezishika.
Je, bado nimepungukiwa na nini?”
21 Yesu akamwambia, “Kama ukitaka kuwa
mkamilifu, nenda, ukauze vitu vyote ulivyo
navyo, na hizo fedha uwape maskini, nawe
utakuwa na hazina mbinguni. Kisha njoo,
unifuate.”
22 Yule kijana aliposikia hayo, akaenda zake
kwa huzuni, kwa sababu alikuwa na mali nyingi.

Hatari Za Utajiri

23 Ndipo Yesu akawaambia wanafunzi wake,
“Amin, nawaambia, itakuwa vigumu kwa mtu
tajiri kuingia katika Ufalme wa Mbinguni.
24 Tena nawaambia, ni rahisi zaidi kwa ngamia
kupita kwenye tundu la sindano kuliko mtu tajiri
kuingia katika Ufalme wa Mungu.”
25 Wanafunzi wake waliposikia haya, walis-
hangaa sana na kuuliza, “Ni nani basi awezaye
kuokoka?”
26 Lakini Yesu akawatazama, akawaambia,
“Kwa mwanadamu jambo hili haliwezekani,
lakini mambo yote yanawezekana kwa Mungu.”
27 Ndipo Petro akamjibu, “Tazama, sisi
tumeacha kila kitu na kukufuata! Tutapata
nini basi?”
28 Yesu akawaambia, “Amin, nawaambia,
wakati wa kufanywa upya vitu vyote, Mwana wa
Adamu atakapoketi kwenye kiti chake kitukufu
cha enzi, ninyi mlionifuata pia mtaketi katika viti
vya enzi kumi na viwili, mkiyahukumu makabila
kumi na mawili ya Israeli.

29 Kila mtu aliyeacha nyumba, au ndugu zake
wa kiume au wa kike, baba au mama, watoto au
mashamba kwa ajili yangu, atapokea mara mia
zaidi ya hayo, na ataurithi uzima wa milele.
30 Lakini wengi walio wa kwanza watakuwa
wa mwisho, na walio wa mwisho watakuwa wa
kwanza.

20

Mfano Wa Wafanyakazi Katika Shamba La Mizabibu

1 "Kwa maana Ufalme wa Mbinguni unafanana
na mtu mwenye shamba aliyetoka alfajiri ili
kwenda kuajiri vibarua kufanya kazi katika
shamba lake la mizabibu.
2 Baada ya kukubaliana na hao vibarua
kuwalipa ujira wa dinari*moja kwa siku,
akawapeleka kwenye shamba lake la mizabibu.
3 "Mnamo saa tatu akatoka tena, akawakuta
wengine wamesimama sokoni bila kazi.
4 Akawaambia, 'Ninyi nanyi nendeni
mkafanye kazi katika shamba langu la mizabibu,
nami nitawalipa chochote kilicho haki yenu.'
5 Kwa hiyo wakaenda.
"Akatoka tena mnamo saa sita na pia saa tisa
akafanya vivyo hivyo.
6 Mnamo saa kumi na moja akatoka tena
akawakuta wengine bado wamesimama bila
kazi. Akawauliza, 'Kwa nini mmesimama hapa
kutwa nzima pasipo kufanya kazi?'

---

* **20:2** Dinari moja ilikuwa kama mshahara wa kibarua wa siku moja.

7 “Wakamjibu, ‘Ni kwa sababu hakuna yeyote
aliyetuajiri.’
“Akawaambia, ‘Ninyi nanyi nendeni mkafanye
kazi katika shamba langu la mizabibu.’
8 “Ilipofika jioni, yule mwenye shamba la
mizabibu akamwambia msimamizi, ‘Waite hao
vibarua na uwalipe ujira wao, ukianzia na
wale walioajiriwa mwisho na kuishia na wale
walioajiriwa kwanza.’
9 “Wale vibarua walioajiriwa mnamo saa kumi
na moja, wakaja na kila mmoja wao akapokea
dinari moja.
10 Hivyo wale walioajiriwa kwanza walipofika,
walidhani watalipwa zaidi. Lakini kila mmoja
wao pia alipokea dinari moja.
11 Walipoipokea, wakaanza kulalamika dhidi
ya yule mwenye shamba,
12 wakisema, ‘Hawa watu walioajiriwa
mwisho wamefanya kazi kwa muda wa saa
moja tu, nawe umewafanya sawa na sisi ambao
tumestahimili taabu na joto lote la mchana
kutwa?’
13 “Yule mwenye shamba akamjibu mmoja
wao, ‘Rafiki, sijakudhulumu. Je, hukukubaliana
nami kwa ujira wa kawaida wa dinari moja?
14 Chukua ujira wako na uende. Mimi nimea-
mua kumlipa huyu mtu aliyeajiriwa mwisho
kama nilivyokupa wewe.
15 Je, sina haki yangu kufanya kile nitakacho
na mali yangu mwenyewe? Au unaona wivu
kwa kuwa nimekuwa mkarimu?’
16 “Vivyo hivyo, wa mwisho watakuwa wa
kwanza, na wa kwanza watakuwa wa mwisho.”

Yesu Atabiri Tena Kuhusu Kifo Chake (Marko 10:32-34; Luka 18:31-34)

17 Basi Yesu alipokuwa anapanda kwenda
Yerusalemu, aliwachukua kando wale wana-
funzi wake kumi na wawili na kuwaambia,
18 "Tunapanda kwenda Yerusalemu, na
Mwana wa Adamu atatiwa mikononi mwa
viongozi wa makuhani na walimu wa sheria.
Nao watamhukumu kifo
19 na kumtia mikononi mwa watu wa Mataifa
ili wamdhihaki na kumpiga mijeledi na kum-
sulubisha msalabani. Naye atafufuliwa siku ya
tatu!"

Ombi La Mama Yake Yakobo Na Yohana (Marko 10:35-45)

20 Kisha mama yao wana wa Zebedayo akamjia
Yesu pamoja na wanawe, naye akapiga magoti
mbele yake, akamwomba Yesu amfanyie jambo
fulani.
21 Yesu akamuuliza, "Unataka nini?" Akajibu,
"Tafadhali, wajalie wanangu hawa ili mmoja
aketi upande wako wa kuume, na mwingine
upande wako wa kushoto katika Ufalme wako."
22 Yesu akawaambia, "Ninyi hamjui mnalo-
liomba. Je, mnaweza kukinywea kikombe ni-
takachonywea mimi?"
Wakajibu, "Tunaweza."
23 Yesu akawaambia, "Kwa kweli kikombe
changu mtakinywea, lakini kuketi upande
wangu wa kuume au wa kushoto si langu
mimi kuwapa. Nafasi hizo ni za wale ambao
wameandaliwa na Baba yangu."

24 Wale wanafunzi wengine kumi waliposikia haya, waliwakasirikia hao ndugu wawili.
25 Lakini Yesu akawaita wote pamoja na kuwaambia, “Mnafahamu kuwa watawala wa watu wa Mataifa huwatawala kwa nguvu, nao wenye vyeo huonyesha mamlaka yao.
26 Isiwe hivyo kwenu. Badala yake, yeyote anayetaka kuwa mkuu miongoni mwenu hana budi kuwa mtumishi wenu,
27 naye anayetaka kuwa wa kwanza miongoni mwenu hana budi kuwa mtumwa wenu:
28 kama vile ambavyo Mwana wa Adamu hakuja ili kutumikiwa, bali kutumika na kuutoa uhai wake uwe fidia kwa ajili ya wengi.”

Yesu Awaponya Vipofu Wawili
(Marko 10:46-52; Luka 18:35-43)

29 Yesu na wanafunzi wake walipokuwa wakiondoka Yeriko, umati mkubwa wa watu ulimfuata.
30 Vipofu wawili walikuwa wameketi kando ya barabara. Waliposikia kwamba Yesu alikuwa anapita, wakapiga kelele wakisema, “Bwana, Mwana wa Daudi, tuhurumie!”
31 Ule umati wa watu ukawakemea na kuwaambia wanyamaze, lakini wao wakazidi kupaza sauti, wakisema, “Bwana, Mwana wa Daudi, tuhurumie.”
32 Yesu akasimama na kuwaita, akawauliza, “Mnataka niwafanyie nini?”
33 Wakamjibu, “Bwana, tunataka kuona.”
34 Yesu akawahurumia na kuwagusa macho yao. Mara macho yao yakapata kuona, nao wakamfuata.

21

Yesu Anaingia Yerusalemu Kwa Shangwe
(Marko 11:1-11; Luka 19:28-40; Yohana 12:12-19)

1 Walipokaribia Yerusalemu, wakafika
Bethfage katika Mlima wa Mizeituni. Ndipo
Yesu akawatuma wanafunzi wake wawili,
2 akawaambia, "Nendeni katika kijiji kilichoko
mbele yenu, nanyi mtamkuta punda amefungwa
hapo, na mwana-punda pamoja naye. Wa-
fungueni na mniletee.
3 Kama mtu yeyote akiwasemesha lolote,
mwambieni kwamba Bwana ana haja nao, naye
atawaruhusu mwalete mara."
4 Haya yalitukia ili litimie lile lililonenwa na
nabii, akisema:
5 "Mwambieni Binti Sayuni,
'Tazama, mfalme wako anakuja kwako,
ni mnyenyekevu, naye amepanda punda,
juu ya mwana-punda, mtoto wa punda.' "
6 Wale wanafunzi wakaenda, wakafanya kama
Yesu alivyokuwa amewaagiza.
7 Wakamleta yule punda na mwana-punda,
nao wakatandika mavazi yao juu ya hao punda,
naye Yesu akaketi juu yake.
8 Umati mkubwa wa watu ukatandaza mavazi
yao barabarani, na wengine wakakata matawi
kutoka kwenye miti, wakayatandaza barabarani.
9 Ule umati wa watu uliomtangulia na ule
uliomfuata ukapiga kelele ukisema,
"Hosana,* Mwana wa Daudi!"

---

* **21:9** Kiebrania kusema Okoa, basi likawa neno la shangwe.

"Amebarikiwa yeye ajaye kwa Jina la Bwana!"

"Hosana juu mbinguni!"
10 Yesu alipoingia Yerusalemu, mji wote ukataharuki, watu wakauliza, "Huyu ni nani?"
11 Ule umati wa watu ukajibu, "Huyu ni Yesu, yule nabii kutoka Nazareti katika Galilaya."

Yesu Atakasa Hekalu
(Marko 11:15-19; Luka 19:45-48; Yohana 2:13-22)

12 Yesu akaingia katika eneo la Hekalu na kuwafukuza wote waliokuwa wakinunua na kuuza vitu Hekaluni. Akazipindua meza za wale waliokuwa wakibadilisha fedha, na pia viti vya wale waliokuwa wakiuza njiwa.
13 Akawaambia, "Imeandikwa, 'Nyumba yangu itaitwa nyumba ya sala,' lakini ninyi mmeifanya kuwa pango la wanyang'anyi."
14 Vipofu na vilema wakamwendea kule Hekaluni, naye akawaponya.
15 Lakini viongozi wa makuhani na walimu wa sheria walipoona mambo ya ajabu aliyofanya na kuwasikia watoto wakishangilia katika eneo la Hekalu wakisema, "Hosana Mwana wa Daudi," walikasirika.
16 Wakamuuliza Yesu, "Je, unasikia hayo hawa wanayosema?"
Akawajibu, "Naam; kwani hamkusoma,
" 'Midomoni mwa watoto wachanga na wanyonyao
umeamuru sifa'?"
17 Akawaacha, akatoka nje ya mji, akaenda hadi Bethania, akalala huko.

Mtini Wanyauka
(Marko 11:12-14, 20-24)

18 Asubuhi na mapema, Yesu alipokuwa
akirudi mjini, alikuwa na njaa.
19 Akauona mtini kando ya barabara, naye
akaukaribia, lakini hakupata tunda lolote ila ma-
jani. Ndipo akauambia, "Wewe usizae matunda
tena kamwe!" Papo hapo ule mtini ukanyauka.

20 Wanafunzi wake walipoona jambo hili,
wakashangaa, wakamuuliza, "Imekuwaje mtini
huu kunyauka ghafula?"

21 Yesu akawajibu, "Amin, nawaambia, kama
mkiwa na imani wala msiwe na shaka, si
kwamba mtaweza kufanya tu yale yaliyofanyika
kwa huu mtini, bali hata mkiuambia huu mlima,
'Ng'oka, ukatupwe baharini,' litafanyika.
22 Yoyote mtakayoyaomba mkisali na mki-
amini, mtayapokea."

Wahoji Kuhusu Mamlaka Ya Yesu
(Marko 11:27-33; Luka 20:1-8)

23 Yesu alipoingia Hekaluni, viongozi wa
makuhani na wazee wa watu wakamjia
alipokuwa anafundisha na kusema, "Unafanya
mambo haya kwa mamlaka gani? Na ni nani
aliyekupa mamlaka hayo?"

24 Yesu akawajibu, "Nami nitawauliza swali
moja. Kama mkinijibu, nami nitawaambia ni
kwa mamlaka gani ninafanya mambo haya.
25 Ubatizo wa Yohana, ulitoka wapi? Je, ulitoka
mbinguni au kwa wanadamu?"

Wakahojiana wao kwa wao na kusema,
“Tukisema ulitoka mbinguni atatuuliza, ‘Mbona
basi hamkumwamini?’
26 Lakini tukisema, ‘Ulitoka kwa wanadamu,’
tunawaogopa hawa watu, maana wote wanam-
tambua Yohana kuwa ni nabii.”
27 Kwa hiyo wakamjibu Yesu, “Sisi hatujui.”

Naye akawaambia, “Wala mimi sitawaambia
ni kwa mamlaka gani ninatenda mambo haya.”

Mfano Wa Wana Wawili

28 “Lakini mwaonaje? Mtu mmoja alikuwa na
wana wawili. Akamwendea yule wa kwanza
akamwambia, ‘Mwanangu, nenda ukafanye kazi
kwenye shamba la mizabibu leo.’
29 “Yule mwanawe akamjibu ‘Mimi sitak-
wenda.’ Baadaye akabadili mawazo yake
akaenda.
30 “Kisha yule baba akamwendea yule
mwanawe mwingine akamwambia vilevile.
Yeye akajibu, ‘Nitakwenda, bwana,’ lakini
hakwenda.
31 “Ni yupi kati yao hao wawili aliyetimiza kile
alichotaka baba yake?”

Wakamjibu, “Ni yule wa kwanza.”

Yesu akawaambia, “Amin, amin nawaambia,
watoza ushuru na makahaba wanawatangulia
kuingia katika Ufalme wa Mungu.
32 Kwa maana Yohana alikuja kwenu
kuwaonyesha njia ya haki, lakini hamkumsadiki,
lakini watoza ushuru na makahaba
wakamsadiki. Nanyi hata mlipoona hayo,
baadaye hamkutubu na kumsadiki.

Mfano Wa Wapangaji Waovu
(Marko 12:1-12; Luka 20:9-19)

33 "Sikilizeni mfano mwingine: Kulikuwa na
mtu mmoja mwenye shamba ambaye alipanda
shamba la mizabibu. Akajenga ukuta kulizun-
guka, akatengeneza shinikizo ndani yake na aka-
jenga mnara wa ulinzi. Kisha akalikodisha hilo
shamba la mizabibu kwa wakulima fulani, naye
akaondoka, akasafiri kwenda nchi nyingine.
34 Wakati wa mavuno ulipokaribia, akawa-
tuma watumishi wake kwa hao wapangaji ili
kukusanya matunda yake.
35 "Wale wapangaji wakawakamata wale
watumishi, wakampiga mmoja, wakamuua
mwingine, na yule wa tatu wakampiga mawe.
36 Kisha akawatuma kwao watumishi wengine,
wengi kuliko wale wa kwanza, nao wale wapan-
gaji wakawatendea vilevile.
37 Mwisho wa yote, akamtuma mwanawe
kwao, akisema, 'Watamheshimu mwanangu.'
38 "Lakini wale wapangaji walipomwona
mwanawe, wakasemezana wao kwa wao, 'Huyu
ndiye mrithi. Njooni tumuue, ili tuchukue urithi
wake.'
39 Hivyo wakamchukua, wakamtupa nje ya
shamba la mizabibu, wakamuua.
40 "Kwa hiyo, huyo mwenye shamba la
mizabibu atakapokuja, atawafanyia nini hao
wakulima?"
41 Wakamjibu, "Kwa huzuni kuu
atawaangamiza kabisa hao wadhalimu na
kulipangisha shamba lake la mizabibu kwa

wakulima wengine ambao watampatia fungu
lake la matunda wakati wa mavuno.”
42 Yesu akawaambia, “Je, hamjasoma katika
Maandiko kwamba:
“ ‘Jiwe walilolikataa waashi
limekuwa jiwe kuu la pembeni.
Bwana ndiye alitenda jambo hili,
nalo ni la ajabu machoni petu’?
43 “Kwa hiyo ninawaambia, Ufalme wa Mungu
utaondolewa kwenu na kupewa watu wengine
wawezao kuzaa matunda yake.
44 Yeye aangukaye juu ya jiwe hili atavunjika
vipande vipande, lakini yule litakayemwangukia
atasagwa kabisa.”
45 Viongozi wa Makuhani na Mafarisayo wali-
posikia mifano ya Yesu, walitambua kuwa
alikuwa akiwasema wao.
46 Wakatafuta njia ya kumkamata, lakini
wakaogopa umati wa watu, kwa kuwa watu
walimwona Yesu kuwa ni nabii.

22

Mfano Wa Karamu Ya Arusi
(Luka 14:15-24)

1 Yesu akasema nao tena kwa mifano,
akawaambia,
2 “Ufalme wa Mbinguni unaweza kufanan-
ishwa na mfalme mmoja aliyemwandalia
mwanawe karamu ya arusi.
3 Akawatuma watumishi wake kuwaita wale
waliokuwa wamealikwa karamuni, lakini
wakakataa kuja.

4 “Kisha akawatuma watumishi wengine
akisema, ‘Waambieni wale walioalikwa kwamba
nimeandaa chakula. Nimekwisha kuchinja
mafahali wangu na vinono, karamu iko tayari.
Karibuni kwa karamu ya arusi.’
5 “Lakini hawakuzingatia, wakaenda zao:
huyu shambani mwake na mwingine kwenye
biashara zake.
6 Wengine wao wakawakamata wale watu-
mishi wake, wakawatesa na kuwaua.
7 Yule mfalme akakasirika sana, akapeleka
jeshi lake likawaangamiza wale wauaji na ku-
uteketeza mji wao kwa moto.
8 “Kisha akawaambia watumishi wake,
‘Karamu ya arusi imeshakuwa tayari, lakini
wale niliowaalika hawakustahili kuja.
9 Kwa hiyo nendeni katika njia panda
mkamwalike karamuni yeyote mtakayemwona.’
10 Wale watumishi wakaenda barabarani,
wakawakusanya watu wote waliowaona, wema
na wabaya. Ukumbi wa arusi ukajaa wageni.
11 “Lakini mfalme alipoingia ndani ili kuwaona
wageni, akamwona mle mtu mmoja ambaye
hakuwa amevaa vazi la arusi.
12 Mfalme akamuuliza, ‘Rafiki, uliingiaje humu
bila vazi la arusi?’ Yule mtu hakuwa na la
kusema.
13 “Ndipo mfalme akawaambia watumishi
wake, ‘Mfungeni mikono na miguu mkamtupe
nje, kwenye giza. Huko kutakuwa na kilio na
kusaga meno.’
14 “Kwa maana walioitwa ni wengi, lakini
walioteuliwa ni wachache.”

Kulipa Kodi Kwa Kaisari
(Marko 12:13-17; Luka 20:20-26)

15 Ndipo Mafarisayo wakatoka nje wakaandaa
mpango wa kumtega Yesu katika maneno yake.
16 Wakatuma wanafunzi wao kwake pamoja
na Maherode. Nao wakasema, "Mwalimu,
tunajua kwamba wewe ni mtu mwadilifu na
unafundisha njia ya Mungu katika kweli bila
kuyumbishwa na mtu wala kuonyesha upen-
deleo.
17 Tuambie basi, wewe unaonaje? Je, ni halali
kulipa kodi kwa Kaisari, au la?"
18 Lakini Yesu, akijua makusudi yao mabaya,
akawaambia, "Enyi wanafiki, kwa nini mna-
jaribu kunitega?
19 Nionyesheni hiyo sarafu inayotumika kwa
kulipia kodi." Wakamletea dinari.
20 Naye akawauliza, "Sura hii ni ya nani? Na
maandishi haya ni ya nani?"
21 Wakamjibu, "Ni vya Kaisari."
Basi Yesu akawaambia, "Mpeni Kaisari kilicho
cha Kaisari, naye Mungu mpeni kilicho cha
Mungu."
22 Waliposikia hili, wakashangaa. Hivyo
wakamwacha, wakaenda zao.

Ndoa Na Ufufuo
(Marko 12:18-27; Luka 20:27-40)

23 Siku hiyo hiyo Masadukayo, wale wasemao
kwamba hakuna ufufuo wa wafu, wakamjia
Yesu na kumuuliza swali, wakisema,
24 "Mwalimu, Mose alisema, 'Kama mtu akifa
bila kuwa na watoto, ndugu yake inampasa

amwoe huyo mjane ili ampatie watoto huyo
nduguye aliyekufa.'
25 Basi palikuwa na ndugu saba miongoni
mwetu. Yule wa kwanza akaoa mke, naye akafa,
na kwa kuwa hakuwa na watoto, akamwachia
nduguye yule mjane.
26 Ikatokea vivyo hivyo kwa yule ndugu wa
pili, na wa tatu, hadi wote saba.
27 Hatimaye, yule mwanamke naye akafa.
28 Sasa basi, siku ya ufufuo, yeye atakuwa
mke wa nani miongoni mwa wale ndugu saba,
kwa kuwa wote walikuwa wamemwoa huyo
mwanamke?"
29 Yesu akawajibu, "Mwapotoka kwa sababu
hamjui Maandiko wala uweza wa Mungu.
30 Wakati wa ufufuo, watu hawataoa wala
kuolewa, bali watakuwa kama malaika wa mbin-
guni.
31 Lakini kuhusu ufufuo wa wafu, hamjasoma
kile Mungu alichowaambia, kwamba,
32 'Mimi ni Mungu wa Abrahamu, Mungu wa
Isaki, na Mungu wa Yakobo'? Yeye si Mungu wa
wafu, bali ni Mungu wa walio hai."
33 Ule umati wa watu uliposikia hayo, ulis-
hangaa sana kwa mafundisho yake.

Amri Kuu Kuliko Zote
(Marko 12:28-34; Luka 10:25-28)

34 Mafarisayo waliposikia kwamba Yesu
alikuwa amewanyamazisha Masadukayo,
Mafarisayo wakakusanyika pamoja.
35 Mmoja wao, mtaalamu wa sheria, aka-
muuliza swali ili kumjaribu, akisema,

36 “Mwalimu, ni amri ipi katika Sheria iliyo
kuu kuliko zote?”
37 Yesu akamjibu, “ ‘Mpende Bwana Mungu
wako kwa moyo wako wote na kwa roho yako
yote na kwa akili zako zote.’
38 Hii ndiyo amri iliyo kuu, tena ni ya kwanza.
39 Nayo ya pili ni kama hiyo, nayo ni hii:
‘Mpende jirani yako kama nafsi yako.’
40 Amri hizi mbili ndizo msingi wa Sheria na
Manabii.”

Swali Kuhusu Mwana Wa Daudi
(Marko 12:35-37; Luka 20:41-44)

41 Wakati Mafarisayo walikuwa wameku-
sanyika pamoja, Yesu akawauliza,
42 “Mnaonaje kuhusu Kristo?*Yeye ni mwana
wa nani?”
Wakamjibu, “Yeye ni mwana wa Daudi.”
43 Akawaambia, “Inakuwaje basi kwamba
Daudi, akinena kwa kuongozwa na Roho,
anamwita Kristo ‘Bwana’? Kwa maana asema,
44 “ ‘BWANA alimwambia Bwana wangu:
“Keti mkono wangu wa kuume,
hadi nitakapowaweka adui zako
chini ya miguu yako.” ’
45 Kama basi Daudi anamwita yeye ‘Bwana,’
awezaje kuwa mwanawe?”
46 Hakuna mtu aliyeweza kumjibu Yesu neno.
Tena tangu siku hiyo hakuna aliyethubutu ku-
muuliza tena maswali.

---

* **22:42** Kristo maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta.

23

Yesu Awashutumu Walimu Wa Sheria Na Mafarisayo
(Marko 12:38-40; Luka 11:39-52; 20:45-47)

1 Kisha Yesu akauambia umati wa watu
pamoja na wanafunzi wake:
2 "Walimu wa sheria na Mafarisayo wameketi
katika kiti cha Mose,
3 hivyo inawapasa kuwatii na kufanya kila kitu
wanachowaambia. Lakini msifuate yale wanay-
otenda, kwa sababu hawatendi yale wanayohu-
biri.
4 Wao hufunga mizigo mikubwa na kuiweka
mabegani mwa watu, lakini wao wenyewe
hawako radhi hata kuinua kidole ili kuisogeza.
5 "Wao hutenda mambo yao yote ili
waonekane na watu. Hupanua vikasha vyao
vyenye maandiko ya sheria na kurefusha
matamvua ya mavazi yao.
6 Wanapenda kukalia viti vya heshima katika
karamu, na vile viti maalum sana katika masin-
agogi.
7 Hupenda kusalimiwa masokoni na kutaka
watu wawaite 'Rabi.'*
8 "Lakini ninyi msiitwe 'Rabi,' kwa sababu
mnaye Bwana mmoja na ninyi nyote ni ndugu.
9 Nanyi msimwite mtu yeyote 'Baba,' hapa
duniani, kwa maana mnaye Baba mmoja, naye
yuko mbinguni.
10 Wala msiitwe 'Mwalimu,' kwa maana
mnaye mwalimu mmoja tu, ndiye Kristo.†

---

* **23:7** Rabi maana yake Bwana, Mwalimu. † **23:10** Kristo maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta.

11 Yeye aliye mkuu kuliko ninyi nyote mion-
goni mwenu atakuwa mtumishi wenu.
12 Kwa kuwa yeyote anayejikweza atashushwa,
na yeyote anayejinyenyekeza atakwezwa.

13 “Lakini ole wenu, walimu wa sheria na Ma-
farisayo, enyi wanafiki! Kwa maana mnawafun-
gia watu milango ya Ufalme wa Mbinguni. Ninyi
wenyewe hamuingii humo, nao wale wanaotaka
kuingia mnawazuia. [
14 Ole wenu walimu wa sheria na Mafarisayo,
enyi wanafiki! Mnakula katika nyumba za wa-
jane, nanyi kwa kujifanya kuwa wema, mnasali
sala ndefu. Kwa hiyo hukumu yenu itakuwa kuu
zaidi.]

15 “Ole wenu walimu wa sheria na Mafarisayo,
enyi wanafiki! Ninyi mnasafiri baharini na
nchi kavu ili kumfanya mtu mmoja mwongofu,
lakini baada ya kumpata, mnamfanya mwana
wa jehanamu mara mbili kuliko ninyi!

16 “Ole wenu, viongozi vipofu! Ninyi
mwasema, ‘Mtu akiapa kwa Hekalu, kiapo hicho
si kitu; lakini mtu akiapa kwa dhahabu ya
Hekalu, amefungwa kwa kiapo chake.’
17 Ninyi vipofu wapumbavu! Ni kipi kilicho
kikuu zaidi: ni ile dhahabu, au ni lile Hekalu
linaloifanya hiyo dhahabu kuwa takatifu?
18 Pia mnasema, ‘Mtu akiapa kwa madhabahu,
si kitu; lakini mtu akiapa kwa sadaka iliyo juu
ya madhabahu, amefungwa kwa kiapo chake’
19 Ninyi vipofu! Ni kipi kikuu zaidi: ni sadaka,
au ni madhabahu yanayoifanya hiyo sadaka
kuwa takatifu?

20 Kwa hiyo, mtu aapaye kwa madhabahu,
huapa kwa hayo madhabahu na vitu vyote
vilivyo juu yake.
21 Naye mtu aapaye kwa Hekalu, huapa kwa
hilo Hekalu na kwa huyo akaaye ndani yake.
22 Naye aapaye kwa mbingu, huapa kwa kiti
cha enzi cha Mungu na kwa yeye aketiye juu ya
kiti hicho.

23 "Ole wenu walimu wa sheria na Mafarisayo,
ninyi wanafiki! Kwa maana mnatoa zaka ya
mnanaa, bizari na jira, lakini mmeacha mambo
makuu zaidi ya sheria, yaani haki, huruma na
uaminifu. Iliwapasa kufanya haya makuu ya
sheria bila kupuuza hayo matoleo.
24 Ninyi viongozi vipofu, mnachuja kiroboto
lakini mnameza ngamia!

25 "Ole wenu, walimu wa sheria na Ma-
farisayo, ninyi wanafiki! Kwa maana mnasafisha
kikombe na sahani kwa nje, lakini ndani mmejaa
unyang'anyi na kutokuwa na kiasi.
26 Ewe Farisayo kipofu! Safisha ndani ya
kikombe na sahani kwanza, ndipo nje itakuwa
safi pia.

27 "Ole wenu, walimu wa sheria na Mafarisayo,
ninyi wanafiki! Mnafanana na makaburi yaliy-
opakwa chokaa, ambayo yanapendeza kwa nje,
lakini ndani yamejaa mifupa ya wafu na kila
aina ya uchafu.
28 Vivyo hivyo, kwa nje ninyi mnaonekana
kwa watu kuwa wenye haki, lakini kwa ndani
mmejaa unafiki na uovu.

29 “Ole wenu, walimu wa sheria na Mafarisayo,
ninyi wanafiki! Mnajenga makaburi ya manabii
na kuyapamba makaburi ya wenye haki.
30 Nanyi mwasema, ‘Kama tungaliishi wakati
wa baba zetu, tusingalikuwa tumeshiriki katika
kumwaga damu ya manabii!’
31 Hivyo mnajishuhudia wenyewe kwamba
ninyi ni wana wa wale waliowaua manabii.
32 Haya basi, kijazeni kipimo cha dhambi ya
baba zenu!
33 “Ninyi nyoka, ninyi uzao wa nyoka wenye
sumu! Mtaiepukaje hukumu ya jehanamu?
34 Kwa sababu hii, tazameni, natuma kwenu
manabii na wenye hekima na walimu. Baadhi
yao mtawaua na kuwasulubisha, na wengine
wao mtawapiga mijeledi katika masinagogi yenu
na kuwafuatia kutoka mji mmoja hadi mji
mwingine.
35 Hivyo ile damu ya wenye haki wote iliy-
omwagwa hapa duniani, tangu damu ya Abeli,
ambaye alikuwa hana hatia, hadi damu ya
Zekaria mwana wa Barakia, mliyemuua kati ya
patakatifu na madhabahu, itawajia juu yenu.
36 Amin, nawaambia, haya yote yatakuja juu
ya kizazi hiki.

Yesu Aililia Yerusalemu
(Luka 13:34-35)

37 “Ee Yerusalemu, Yerusalemu, uwauaye
manabii na kuwapiga mawe wale waliotumwa
kwako! Mara ngapi nimetamani kuwakusanya
watoto wako pamoja, kama vile kuku aku-
sanyavyo vifaranga wake chini ya mabawa yake,
lakini hukutaka!

38 Tazama nyumba yenu imeachwa ukiwa.
39 Kwa maana nawaambia, hamtaniona tena
tangu sasa mpaka mtakaposema, 'Amebarikiwa
yeye ajaye kwa Jina la Bwana.' "

24

Kubomolewa Kwa Hekalu Kwatabiriwa
(Marko 13:1-2; Luka 21:5-6)

1 Yesu akatoka Hekaluni na alipokuwa akienda
zake, wanafunzi wake wakamwendea ili kum-
wonyesha majengo ya Hekalu.
2 Ndipo Yesu akawauliza, "Je, mnayaona haya
yote? Amin, nawaambia, hakuna hata jiwe moja
hapa litakalobaki juu ya jingine, bali kila moja
litabomolewa."

Ishara Za Nyakati Za Mwisho
(Marko 13:3-23; Luka 21:7-24)

3 Yesu alipokuwa ameketi kwenye Mlima wa
Mizeituni, wanafunzi wake wakamjia faraghani,
wakamuuliza, "Tuambie, mambo haya yatatukia
lini, nayo dalili ya kuja kwako na ya mwisho wa
dunia ni gani?"
4 Yesu akawajibu, "Jihadharini, mtu yeyote
asiwadanganye.
5 Kwa maana wengi watakuja kwa Jina langu,
wakidai, 'Mimi ndiye Kristo,'* nao watawadan-
ganya wengi.
6 Mtasikia habari za vita na matetesi ya vita.
Angalieni msitishike, kwa maana haya hayana
budi kutukia. Lakini ule mwisho bado.

---

* **24:5** Kristo maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta.

7 Taifa litainuka dhidi ya taifa, na ufalme dhidi
ya ufalme. Kutakuwa na njaa na mitetemeko ya
ardhi sehemu mbalimbali.
8 Haya yote yatakuwa ndio mwanzo wa
utungu.

9 “Ndipo mtasalitiwa, ili mteswe na kuuawa,
nanyi mtachukiwa na mataifa yote kwa ajili
yangu.
10 Wakati huo, wengi wataacha imani yao,
nao watasalitiana kila mmoja na mwenzake na
kuchukiana.
11 Watatokea manabii wengi wa uongo, nao
watawadanganya watu wengi.
12 Kwa sababu ya kuongezeka kwa uovu up-
endo wa watu wengi utapoa,
13 lakini yule atakayevumilia hadi mwisho
ataokolewa.
14 Injili ya Ufalme itahubiriwa ulimwenguni
kote kuwa ushuhuda kwa mataifa yote. Ndipo
mwisho utakapokuja.

15 “Hivyo mtakapoona lile ‘chukizo la uharib-
ifu’ lililonenwa na nabii Danieli limesimama
mahali patakatifu (asomaye na afahamu),
16 basi wale walioko Uyahudi wakimbilie mili-
mani.
17 Yeyote aliye juu ya dari ya nyumba asishuke
ili kuchukua chochote kutoka ndani ya nyumba.
18 Aliye shambani asirudi nyumbani kuchukua
vazi lake.
19 Ole wao wenye mimba na wale wanaony-
onyesha watoto siku hizo!
20 Ombeni ili kukimbia kwenu kusiwe wakati
wa baridi au siku ya Sabato.

21 Kwa maana wakati huo kutakuwa na dhiki
kuu ambayo haijapata kuwako tangu mwanzo
wa dunia mpaka sasa: wala haitakuwako tena
kamwe.
22 Kama siku hizo zisingefupishwa, hakuna
hata mtu mmoja ambaye angeokoka. Lakini kwa
ajili ya wateule, siku hizo zitafupizwa.
23 Wakati huo kama mtu yeyote akiwaambia,
'Tazama, Kristo huyu hapa!' Au, 'Kristo yuko
kule,' msisadiki.
24 Kwa maana watatokea makristo wa uongo
na manabii wa uongo, nao watafanya ishara
kubwa na maajabu mengi ili kuwapotosha, iki-
wezekana, hata wale wateule hasa.
25 Angalieni, nimekwisha kuwaambia
mapema.
26 "Kwa hiyo mtu yeyote akiwaambia, 'Yule
kule nyikani,' msiende huko. Au akisema, 'Yuko
kwenye chumba,' msisadiki.
27 Kwa maana kama vile umeme utokeavyo
mashariki na kuonekana hata magharibi, ndivyo
itakavyokuwa kuja kwake Mwana wa Adamu.
28 Kwa maana popote ulipo mzoga, huko ndiko
wakusanyikapo tai.

Kuja Kwa Mwana Wa Adamu
(Marko 13:24-31; Luka 21:25-33)

29 "Mara baada ya dhiki ya siku zile,
" 'jua litatiwa giza,
nao mwezi hautatoa nuru yake;
nazo nyota zitaanguka kutoka angani,
na nguvu za anga zitatikisika.'
30 "Ndipo itakapotokea ishara ya Mwana wa
Adamu angani, na makabila yote ya dunia

yataomboleza. Nao watamwona Mwana wa
Adamu akija juu ya mawingu ya angani, katika
uwezo na utukufu mkuu.
31 Naye atawatuma malaika zake kwa sauti
kuu ya tarumbeta, nao watawakusanya wateule
wake kutoka pande zote nne za dunia, ku-
toka mwisho mmoja wa mbingu hadi mwisho
mwingine.
32 "Basi jifunzeni somo hili kutokana na mtini:
Matawi yake yanapoanza kuchipua na kutoa ma-
jani, mnatambua kwamba wakati wa kiangazi
umekaribia.
33 Vivyo hivyo, myaonapo mambo haya yote,
mnatambua kwamba wakati u karibu, hata
malangoni.
34 Amin, nawaambia, kizazi hiki hakitapita
hadi mambo haya yote yawe yametimia.
35 Mbingu na nchi zitapita, lakini maneno
yangu hayatapita kamwe.

Hakuna Ajuaye Siku Wala Saa
(Marko 13:32-37; Luka 17:26-30, 34-36)

36 "Kwa habari ya siku ile na saa, hakuna
ajuaye, hata malaika walio mbinguni wala
Mwana, ila Baba peke yake.
37 Kama ilivyokuwa wakati wa Noa, ndivyo
itakavyokuwa kuja kwake Mwana wa Adamu.
38 Kwa maana siku zile kabla ya gharika,
watu walikuwa wakila na kunywa, wakioa na
kuolewa, mpaka siku ile Noa alipoingia katika
safina.
39 Nao hawakujua lolote mpaka gharika
ilipokuja ikawakumba wote. Hivyo ndivyo
itakavyokuwa atakapokuja Mwana wa Adamu.

40 Watu wawili watakuwa shambani, naye
mmoja atatwaliwa na mwingine ataachwa.
41 Wanawake wawili watakuwa wanasaga
pamoja, naye mmoja atatwaliwa na mwingine
ataachwa.
42 “Basi kesheni, kwa sababu hamjui ni siku
gani atakapokuja Bwana wenu.
43 Lakini fahamuni jambo hili: Kama mwenye
nyumba angejua ni wakati gani wa usiku am-
bao mwizi atakuja, angekesha na hangekubali
nyumba yake kuvunjwa.
44 Kwa hiyo ninyi pia hamna budi kuwa tayari,
kwa sababu Mwana wa Adamu atakuja saa
msiyotazamia.

Mfano Wa Mtumishi Mwaminifu
(Luka 12:41-48)

45 “Ni nani basi aliye mtumishi mwaminifu
na mwenye busara, ambaye bwana wake
amemweka kusimamia watumishi wengine
katika nyumba yake, ili awape chakula chao
kwa wakati unaofaa?
46 Heri mtumishi yule ambaye bwana wake
atakaporudi atamkuta akifanya hivyo.
47 Amin, nawaambia, atamweka mtumishi
huyo kuwa msimamizi wa mali yake yote.
48 Lakini kama huyo mtumishi ni mwovu,
naye akasema moyoni mwake, ‘Bwana wangu
atakawia muda mrefu,’
49 kisha akaanza kuwapiga watumishi wen-
zake, na kula na kunywa pamoja na walevi.
50 Basi bwana wa mtumishi huyo atakuja siku
asiyodhani na saa asiyoijua.

51 Atamkata vipande vipande na kumweka
katika sehemu moja pamoja na wanafiki, mahali
ambako kutakuwa ni kulia na kusaga meno.

25

Mfano Wa Wanawali Kumi

1 "Wakati huo, Ufalme wa Mbinguni utakuwa
kama wanawali kumi waliochukua taa zao na
kwenda kumlaki bwana arusi.
2 Watano wao walikuwa wapumbavu na
watano walikuwa wenye busara.
3 Wale wapumbavu walichukua taa zao lakini
hawakuchukua mafuta ya akiba,
4 lakini wale wenye busara walichukua taa zao
na mafuta ya akiba kwenye vyombo.
5 Bwana arusi alipokawia kuja wale wanawali
wote wakasinzia na kulala.
6 "Usiku wa manane pakawa na kelele: 'Taza-
meni, huyu hapa bwana arusi! Tokeni nje
mkamlaki!'
7 "Ndipo wale wanawali wote wakaamka na
kuzitengeneza taa zao.
8 Wale wapumbavu wakawaambia wale wenye
busara, 'Tupatieni mafuta yenu kidogo; taa zetu
zinazimika.'
9 "Lakini wale wenye busara wakawajibu,
'Sivyo, hayatutoshi sisi na ninyi pia. Afad-
hali mwende kwa wauzao mkajinunulie mafuta
yenu.'
10 "Nao walipokuwa wakienda kununua
mafuta, bwana arusi akafika. Wale wanawali
waliokuwa tayari wakaingia ndani pamoja naye
kwenye karamu ya arusi na mlango ukafungwa.

11 “Baadaye wale wanawali wengine nao
wakaja, wakaita, ‘Bwana! Bwana! Tufungulie
mlango!’
12 “Lakini yeye bwana arusi akawajibu, ‘Amin,
amin nawaambia, siwajui ninyi!’
13 “Kwa hiyo kesheni, kwa sababu hamjui siku
wala saa.

Mfano Wa Watumishi Watatu Na Talanta (Luka 19:11-27)

14 “Tena, Ufalme wa Mbinguni ni kama mtu
aliyetaka kusafiri, naye akawaita watumishi
wake na kuweka mali yake kwenye uangalizi
wao.
15 Mmoja akampa talanta*tano, mwingine ta-
lanta mbili, na mwingine talanta moja. Kila
mmoja alipewa kwa kadiri ya uwezo wake.
Kisha yeye akasafiri.
16 Yule aliyepewa talanta tano akaenda mara
moja akafanya nazo biashara akapata talanta
nyingine tano zaidi.
17 Yule aliyepewa talanta mbili akafanya vivyo
hivyo, akapata nyingine mbili zaidi.
18 Lakini yule mtumishi aliyekuwa amepokea
talanta moja, alikwenda akachimba shimo ard-
hini na kuificha ile fedha ya bwana wake.
19 “Baada ya muda mrefu, yule bwana wa wale
watumishi akarudi na kufanya hesabu nao.
20 Yule mtumishi aliyepokea talanta tano akaja,
akaleta nyingine tano zaidi. Akasema, ‘Bwana
uliweka kwenye uangalizi wangu talanta tano.
Tazama, nimepata faida ya talanta tano zaidi.’

---

* **25:15** Talanta moja ilikuwa sawa na mshahara wa kibarua wa miaka 15.

21 “Bwana wake akamwambia, ‘Umefanya
vizuri sana, mtumishi mwema na mwaminifu!
Umekuwa mwaminifu kwa vitu vichache; nami
nitakuweka kuwa msimamizi wa vitu vingi.
Njoo ushiriki katika furaha ya bwana wako!’

22 “Yule mwenye talanta mbili naye akaja.
Akasema, ‘Bwana, uliweka kwenye uangalizi
wangu talanta mbili. Tazama nimepata hapa
talanta mbili zaidi.’

23 “Bwana wake akajibu, ‘Umefanya vizuri
sana, mtumishi mwema na mwaminifu.
Umekuwa mwaminifu kwa vitu vichache; nami
nitakuweka kuwa msimamizi wa vitu vingi.
Njoo ushiriki katika furaha ya bwana wako!’

24 “Kisha yule mtumishi aliyepokea talanta
moja akaja, akasema, ‘Bwana, nilijua kwamba
wewe ni mtu mgumu, unayevuna mahali
usipopanda na kukusanya mahali usipotawanya
mbegu.
25 Kwa hiyo niliogopa, nikaenda, nikaificha
talanta yako ardhini. Tazama, hii hapa ile iliyo
mali yako.’

26 “Bwana wake akajibu, ‘Wewe mtumishi
mwovu na mvivu! Ulijua kwamba ninavuna
mahali nisipopanda na kukusanya mahali
nisipotawanya mbegu.
27 Vyema basi, ingekupasa kuweka fedha
yangu kwa watoa riba, ili nirudipo, nichukue ile
iliyo yangu na faida yake.

28 “ ‘Basi mnyang’anyeni hiyo talanta, mkampe
yule mwenye talanta kumi.

29 Kwa maana kila mtu aliye na kitu atapewa
zaidi, naye atakuwa navyo tele. Lakini yule asiye
na kitu, hata kile alicho nacho atanyang'anywa.
30 Nanyi mtupeni huyo mtumishi asiyefaa nje,
kwenye giza, mahali ambako kutakuwa na kilio
na kusaga meno.'

Kondoo Na Mbuzi

31 "Mwana wa Adamu atakapokuja katika
utukufu wake na malaika wote watakatifu
pamoja naye, ndipo atakapoketi juu ya kiti cha
enzi cha utukufu wake.
32 Mataifa yote watakusanyika mbele zake,
naye atawatenga kama mchungaji anavyotenga
kondoo na mbuzi.
33 Atawaweka kondoo upande wake wa ku-
ume, na mbuzi upande wake wa kushoto.
34 "Ndipo Mfalme atawaambia wale walioko
upande wake wa kuume, 'Njooni, ninyi mlio-
barikiwa na Baba yangu; urithini Ufalme ulioan-
daliwa kwa ajili yenu tangu kuumbwa kwa
ulimwengu.
35 Kwa maana nilikuwa na njaa mkanipa
chakula, nilikuwa na kiu mkaninywesha, ni-
likuwa mgeni mkanikaribisha,
36 nilikuwa uchi mkanivika, nilikuwa mgonjwa
mkanitunza, nami nilikuwa kifungoni mkaja
kunitembelea.'
37 "Ndipo wale wenye haki watakapomjibu,
'Bwana, ni lini tulikuona ukiwa na njaa tukakul-
isha, au ukiwa na kiu tukakunywesha?
38 Lini tulikuona ukiwa mgeni
tukakukaribisha, au ukiwa uchi tukakuvika?

39 Tena ni lini tulikuona ukiwa mgonjwa
tukakutunza, au ukiwa kifungoni tukakutembe-
lea?'
40 "Naye Mfalme atawajibu, 'Amin nawaam-
bia, kwa jinsi mlivyomtendea mmojawapo wa
hawa ndugu zangu walio wadogo, mlinitendea
mimi.'
41 "Kisha atawaambia wale walio upande
wake wa kushoto, 'Ondokeni kwangu, ninyi
mliolaaniwa, nendeni kwenye moto wa milele
ulioandaliwa kwa ajili ya ibilisi na malaika zake.
42 Kwa maana nilikuwa na njaa hamkunipa
chakula, nilikuwa na kiu hamkuninywesha,
43 nilikuwa mgeni nanyi hamkunikaribisha,
nilikuwa uchi hamkunivika, nilikuwa mgonjwa
hamkunitunza, na nilikuwa gerezani nanyi
hamkuja kunitembelea.'
44 "Ndipo wao pia watajibu, 'Bwana ni lini
tulikuona ukiwa na njaa au kiu, au ukiwa mgeni
au uchi, au ukiwa mgonjwa na kifungoni na
hatukukuhudumia?'
45 "Naye atawajibu, 'Amin nawaambia, kwa
jinsi ambavyo hamkumtendea mmojawapo wa
hawa ndugu zangu walio wadogo, hamkuniten-
dea mimi.'
46 "Ndipo hawa watakapoingia kwenye ad-
habu ya milele, lakini wale wenye haki wataain-
gia katika uzima wa milele."

26

Shauri Baya La Kumuua Yesu
(Marko 14:1-2; Luka 22:1-2; Yohana 11:45-53)

1 Yesu alipomaliza kusema hayo yote,
akawaambia wanafunzi wake,
2 “Kama mnavyojua, baada ya siku mbili
itakuwa Pasaka, naye Mwana wa Adamu atasal-
itiwa ili asulubiwe.”
3 Basi viongozi wa makuhani na wazee wa
watu wakakusanyika katika jumba la utawala la
kuhani mkuu, jina lake Kayafa.
4 Wakafanya shauri ili kumkamata Yesu kwa
siri na kumuua.
5 Lakini wakasema, “Isiwe wakati wa Sikukuu,
kusitokee ghasia miongoni mwa watu.”

Yesu Anapakwa Mafuta Huko Bethania (Marko 14:3-9; Yohana 12:1-8)

6 Yesu alikuwa Bethania nyumbani mwa Si-
moni aliyekuwa na ukoma,
7 naye mwanamke mmoja akamjia akiwa
na chupa ya marhamu yenye manukato ya
thamani kubwa; akayamimina kichwani mwa
Yesu alipokuwa ameketi mezani kula chakula.
8 Lakini wanafunzi wake walipoona hayo
wakakasirika, wakasema, “Upotevu huu wote ni
wa nini?
9 Manukato haya yangeuzwa kwa bei kubwa,
na fedha hizo wakapewa maskini.”
10 Yesu, akijua jambo hili, akawaambia,
“Mbona mnamsumbua huyu mwanamke? Yeye
amenitendea jambo zuri sana.
11 Maskini mtakuwa nao siku zote, lakini mimi
hamtakuwa nami siku zote.
12 Alipomiminia haya manukato kwenye mwili
wangu, amefanya hivyo ili kuniandaa kwa ajili
ya maziko yangu.

13 Amin, nawaambia, mahali popote ulimwen-
guni ambapo hii Injili itahubiriwa, jambo hili
alilolitenda huyu mwanamke litatajwa pia kwa
ukumbusho wake."

Yuda Akubali Kumsaliti Yesu
(Marko 14:10-11; Luka 22:3-6)

14 Kisha mmojawapo wa wale kumi na wawili,
aitwaye Yuda Iskariote, alikwenda kwa viongozi
wa makuhani
15 na kuuliza, "Mtanipa nini nikimtia Yesu
mikononi mwenu?" Wakamlipa vipande the-
lathini vya fedha.
16 Tangu wakati huo Yuda akawa anatafuta
wakati uliofaa wa kumsaliti Yesu.

Yesu Ala Pasaka Pamoja Na Wanafunzi
(Marko 14:12-21; Luka 22:7-23; Yohana 13:21-30)

17 Siku ya kwanza ya Sikukuu ya Mikate Isiy-
otiwa Chachu, wanafunzi walimjia Yesu waka-
muuliza, "Unataka twende wapi ili tukuandalie
mahali pa kula Pasaka?"
18 Akajibu, "Nendeni kwa mtu fulani huko
mjini, mkamwambie, 'Mwalimu asema hivi:
Saa yangu imekaribia. Nitaiadhimisha Pasaka
pamoja na wanafunzi wangu katika nyumba
yako.' "
19 Hivyo wanafunzi wakafanya kama vile
Yesu alivyokuwa amewaelekeza, nao wakaandaa
Pasaka.
20 Ilipofika jioni, Yesu alikuwa ameketi mezani
pamoja na wale wanafunzi wake kumi na waw-
ili.

21 Nao walipokuwa wakila, Yesu akasema,
“Amin, nawaambia, mmoja wenu atanisaliti.”
22 Wakahuzunika sana, wakaanza kumuuliza
mmoja baada ya mwingine, “Je, ni mimi
Bwana?”
23 Yesu akawaambia, “Yule aliyechovya
mkono wake katika bakuli pamoja nami ndiye
atakayenisaliti.
24 Mwana wa Adamu anaenda zake kama
vile alivyoandikiwa. Lakini ole wake mtu yule
amsalitiye Mwana wa Adamu. Ingekuwa heri
kwake mtu huyo kama hangezaliwa!”
25 Kisha Yuda, yule mwenye kumsaliti,
akasema, “Je, ni mimi Rabi?”
Yesu akajibu, “Naam, wewe mwenyewe ume-
sema.”

Kuanzishwa Kwa Meza Ya Bwana
(Marko 14:22-26; Luka 22:14-20; 1 Wakorintho 11:23-25)

26 Walipokuwa wanakula, Yesu akachukua
mkate, akashukuru, akaumega, na kuwapa
wanafunzi wake, akisema, “Twaeni, mle; huu
ndio mwili wangu.”
27 Kisha akakitwaa kikombe, akashukuru,
akawapa, akisema, “Nyweni nyote katika
kikombe hiki.
28 Hii ndiyo damu yangu ya Agano,
imwagikayo kwa ajili ya wengi kwa ondoleo
la dhambi.
29 Lakini ninawaambia, tangu sasa sitakunywa
tena katika uzao huu wa mzabibu, hadi siku
ile nitakapounywa mpya pamoja nanyi katika
Ufalme wa Baba yangu.”

30 Walipokwisha kuimba wimbo, wakatoka
wakaenda Mlima wa Mizeituni.

Yesu Atabiri Petro Kumkana
(Marko 14:27-31; Luka 22:31-34; Yohana 13:36-38)

31 Kisha Yesu akawaambia, "Usiku huu, ninyi
nyote mtaniacha, kwa maana imeandikwa:
" 'Nitampiga mchungaji,
nao kondoo wa hilo kundi watatawanyika.'
32 Lakini baada ya kufufuka kwangu, nitawatan-
gulia kwenda Galilaya."
33 Petro akajibu, "Hata kama wote
watakuacha, kamwe mimi sitakuacha."
34 Yesu akamjibu, "Amin, nakuambia, usiku
huu, kabla jogoo hajawika, utanikana mara
tatu."
35 Lakini Petro akasisitiza, "Hata kama itabidi
kufa pamoja nawe, sitakukana kamwe." Nao
wanafunzi wale wengine wote wakasema vivyo
hivyo.

Yesu Anaomba Gethsemane
(Marko 14:32-42; Luka 22:39-46)

36 Kisha Yesu akaenda pamoja na wanafunzi
wake mpaka kwenye bustani iitwayo Gethse-
mane, akawaambia, "Kaeni hapa, nami niende
kule nikaombe."
37 Akamchukua Petro pamoja na wale wana
wawili wa Zebedayo, akaanza kuhuzunika na
kufadhaika.
38 Kisha Yesu akawaambia, "Moyo wangu ume-
jawa na huzuni kiasi cha kufa. Kaeni hapa na
mkeshe pamoja nami."

39 Akaenda mbele kidogo, akaanguka kifudifudi, akaomba akisema, “Baba yangu, kama
inawezekana, kikombe hiki na kiniondokee.
Lakini si kama nipendavyo mimi, bali kama
upendavyo wewe.”
40 Kisha akarudi kwa wanafunzi wake,
akawakuta wamelala. Akamuuliza Petro, “Je,
ninyi hamkuweza kukesha pamoja nami hata
kwa saa moja?
41 Kesheni na mwombe, msije mkaingia ma-
jaribuni. Roho iko radhi, lakini mwili ni md-
haifu.”
42 Akaenda tena mara ya pili na kuomba,
“Baba yangu, kama haiwezekani kikombe
hiki kiniepuke nisikinywe, basi mapenzi yako
yafanyike.”
43 Aliporudi, akawakuta tena wamelala kwa
sababu macho yao yalikuwa mazito.
44 Hivyo akawaacha akaenda zake tena mara
ya tatu na kuomba akisema maneno yale yale.
45 Kisha akarudi kwa wanafunzi wake,
akawaambia, “Bado mmelala na kupumzika?
Tazameni, saa imefika ambapo Mwana wa
Adamu anasalitiwa na kutiwa mikononi mwa
wenye dhambi.
46 Inukeni, twende zetu! Tazameni, msaliti
wangu yuaja!”

Yesu Akamatwa
(Marko 14:43-50; Luka 22:47-53; Yohana 18:3-12)

47 Alipokuwa bado anazungumza, Yuda,
mmoja wa wale Kumi na Wawili, akafika.
Alikuwa amefuatana na umati mkubwa wa

watu wenye panga na marungu, waliokuwa
wametumwa na viongozi wa makuhani na
wazee wa watu.
48 Basi msaliti alikuwa amewapa hao watu
ishara, kwamba: “Yule nitakayembusu ndiye.
Mkamateni.”
49 Mara Yuda akamjia Yesu na kumsalimu,
“Salamu, Rabi!” Akambusu.

50 Yesu akamwambia, “Rafiki, fanya kile uli-
chokuja kufanya hapa.”

Kisha wale watu wakasogea mbele, wakamka-
mata Yesu.
51 Ghafula mmoja wa wale waliokuwa na
Yesu alipoona hivyo, akaushika upanga wake,
akauchomoa na kumpiga mtumishi wa kuhani
mkuu, akamkata sikio.

52 Ndipo Yesu akamwambia, “Rudisha upanga
wako mahali pake, kwa maana wote watumiao
upanga watakufa kwa upanga.
53 Je, unadhani siwezi kumwomba Baba yangu
naye mara moja akaniletea zaidi ya majeshi
kumi na mawili ya malaika?
54 Lakini je, yale Maandiko yanayotabiri
kwamba ni lazima itendeke hivi yatatimiaje?”

55 Wakati huo, Yesu akawaambia ule umati wa
watu, “Je, mmekuja na panga na marungu ku-
nikamata kana kwamba mimi ni mnyang’anyi?
Siku kwa siku niliketi Hekaluni nikifundisha,
mbona hamkunikamata?
56 Lakini haya yote yametukia ili maandiko
ya manabii yapate kutimia.” Ndipo wanafunzi
wake wote wakamwacha na kukimbia.

Yesu Mbele Ya Kuhani Mkuu
(Marko 14:53-65; Luka 22:54-71; Yohana 18:13-24)

57 Wale waliokuwa wamemkamata Yesu
wakampeleka kwa Kayafa, kuhani mkuu, mahali
ambapo walimu wa sheria pamoja na wazee
walikuwa wamekusanyika.
58 Lakini Petro akamfuata kwa mbali hadi uani
kwa kuhani mkuu. Akaingia ndani, akaketi
pamoja na walinzi ili aone litakalotukia.
59 Viongozi wa makuhani na Baraza la
Wayahudi lote wakatafuta ushahidi wa uongo
dhidi ya Yesu ili wapate kumuua.
60 Lakini hawakupata jambo lolote, ingawa
mashahidi wengi wa uongo walijitokeza.
Hatimaye wakajitokeza mashahidi wawili wa
uongo
61 na kusema, "Huyu mtu alisema, 'Ninaweza
kulivunja Hekalu la Mungu na kulijenga tena
kwa siku tatu.' "
62 Kisha kuhani mkuu akasimama na
kumwambia Yesu, "Je, wewe hutajibu? Ni
ushahidi gani hawa watu wanauleta dhidi
yako?"
63 Lakini Yesu akakaa kimya.
Ndipo kuhani mkuu akamwambia,
"Nakuapisha mbele za Mungu aliye hai.
Tuambie kama wewe ndiwe Kristo,* Mwana
wa Mungu."
64 Yesu akajibu, "Wewe umenena. Lakini ni-
nawaambia nyote: Siku za baadaye, mtamwona
Mwana wa Adamu akiwa ameketi mkono wa

* **26:63** Kristo maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta.

kuume wa Mwenye Nguvu, na akija juu ya mawingu ya mbinguni.”

65 Ndipo kuhani mkuu akararua mavazi yake
na kusema, “Amekufuru! Tuna haja gani tena ya
mashahidi zaidi? Tazama, sasa ninyi mmesikia
hayo makufuru.
66 Uamuzi wenu ni gani?”
Wakajibu, “Anastahili kufa.”
67 Kisha wakamtemea mate usoni na wengine
wakampiga ngumi. Wengine wakampiga makofi
68 na kusema, “Tutabirie, wewe Kristo! Ni nani
aliyekupiga?”

Petro Amkana Bwana Yesu
(Marko 14:66-72; Luka 22:56-62; Yohana 18:15-18, 25-27)

69 Wakati huu Petro alikuwa amekaa nje
uani. Mtumishi mmoja wa kike akamjia na
kumwambia, “Wewe pia ulikuwa pamoja na
Yesu wa Galilaya.”
70 Lakini Petro akakana mbele yao wote
akisema, “Sijui hilo usemalo.”
71 Alipotoka nje kufika kwenye lango, mtu-
mishi mwingine wa kike alimwona, akawaambia
watu waliokuwepo, “Huyu mtu alikuwa pamoja
na Yesu, Mnazareti.”
72 Akakana tena kwa kiapo akisema, “Mimi
simjui huyo!”
73 Baada ya muda mfupi, wale waliokuwa
wamesimama pale wakamwendea Petro,
wakamwambia, “Hakika wewe ni mmoja wao,
kwa maana usemi wako ni kama wao.”
74 Ndipo Petro akaanza kujilaani na kuwaapia,
“Mimi simjui mtu huyo!”

Papo hapo jogoo akawika.
75 Ndipo Petro akakumbuka lile neno Yesu
alilokuwa amesema: "Kabla jogoo hajawika,
utanikana mara tatu." Naye akaenda nje, akalia
kwa majonzi.

27

Yesu Aletwa Mbele Ya Pilato
(Marko 15:1; Luka 23:1-2; Yohana 18:28-32)

1 Asubuhi na mapema, viongozi wa makuhani
wote na wazee wa watu wakafanya shauri
pamoja dhidi ya Yesu ili kumuua.
2 Wakamfunga, wakampeleka na kumkabidhi
kwa Pilato, ambaye alikuwa mtawala wa Kirumi.

Yuda Ajinyonga
(Matendo 1:18-19)

3 Yuda, ambaye alikuwa amemsaliti Yesu,
alipoona kuwa Yesu amehukumiwa, akajuta na
akarudisha vile vipande thelathini vya fedha
alivyopewa na viongozi wa makuhani na wazee
wa watu.
4 Akasema, "Nimetenda dhambi, kwa maana
nimeisaliti damu isiyo na hatia."
Wakamjibu, "Hilo latuhusu nini sisi? Ni shauri
yako."
5 Basi Yuda akavitupa vile vipande vya fedha
ndani ya Hekalu akaondoka akaenda kujiny-
onga.
6 Wale viongozi wa makuhani wakazichukua
zile fedha wakasema, "Si halali kuchanganya
fedha hizi na sadaka kwa sababu hizi ni fedha
zenye damu."

7 Kwa hiyo baada ya kushauriana, waliamua
kuzitumia kununulia shamba la mfinyanzi, liwe
mahali pa kuzikia wageni.
8 Hii ndiyo sababu lile shamba likaitwa
Shamba la Damu hadi leo.
9 Ndipo likatimia lile lililonenwa na nabii
Yeremia, kwamba, “Walichukua vile vipande
thelathini vya fedha, thamani aliyopangiwa na
watu wa Israeli,
10 wakanunulia shamba la mfinyanzi, kama
vile Bwana alivyoniagiza.”

Yesu Mbele Ya Pilato
(Marko 15:2-15; Luka 23:3-25; Yohana 18:33–19:16)

11 Wakati huo Yesu akiwa amesimama mbele
ya mtawala, mtawala akamuuliza, “Wewe ndiye
mfalme wa Wayahudi?”

Yesu akasema, “Wewe wasema hivyo.”

12 Lakini viongozi wa makuhani na wazee
walipomshtaki, hakujibu neno.
13 Ndipo Pilato akamuuliza, “Je, husikii ni
mambo mangapi wanayokushtaki nayo?”
14 Lakini Yesu hakumjibu hata kwa shtaka
moja, kiasi kwamba mtawala alishangaa sana.

15 Basi ilikuwa ni desturi ya mtawala kumfun-
gua mfungwa mmoja aliyechaguliwa na umati
wa watu wakati wa sikukuu.
16 Wakati huo alikuwepo mfungwa mmoja
mwenye sifa mbaya, aliyeitwa Baraba.
17 Hivyo umati wa watu walipokusanyika,
Pilato akawauliza, “Mnataka niwafungulie nani,
Baraba au Yesu yeye aitwaye Kristo?”

18 Kwa kuwa alitambua Yesu alikuwa amek-
abidhiwa kwake kwa ajili ya wivu.
19 Pilato akiwa ameketi kwenye kiti cha
hukumu, mkewe akampelekea ujumbe huu:
“Usiwe na jambo lolote juu ya mtu huyu asiye
na hatia, kwa kuwa leo nimeteseka sana katika
ndoto kwa sababu yake.”
20 Lakini viongozi wa makuhani na wazee
wakaushawishi ule umati wa watu kwamba
waombe Baraba afunguliwe, naye Yesu auawe.
21 Mtawala akawauliza tena, “Ni yupi kati ya
hawa wawili mnayetaka niwafungulie?”
Wakajibu, “Baraba.”
22 Pilato akawaambia, “Basi nifanye nini na
huyu Yesu aitwaye Kristo?”
Wakajibu wote, “Msulubishe!”
23 Pilato akauliza, “Kwa nini? Amefanya kosa
gani?”
Lakini wao wakazidi kupiga kelele, wakisema,
“Msulubishe!”
24 Pilato alipoona kwamba hawezi kufanya
lolote, lakini badala yake ghasia zilikuwa zi-
naanza, akachukua maji, akanawa mikono yake
mbele ya ule umati wa watu, akasema, “Sina
hatia juu ya damu ya mtu huyu, hili ni jukumu
lenu!”
25 Watu wote wakajibu, “Damu yake na iwe juu
yetu na juu ya watoto wetu!”
26 Basi akawafungulia Baraba. Lakini baada
ya kuamuru Yesu achapwe mijeledi, akamtoa ili
asulubishwe.

Askari Wamdhihaki Yesu
(Marko 15:16-20; Yohana 19:2-3)

27 Kisha askari wa mtawala wakampeleka
Yesu kwenye Praitorio* na wakakusanya kikosi
kizima cha askari kumzunguka.
28 Wakamvua nguo zake na kumvika vazi la
rangi nyekundu, kisha
29 wakasokota taji ya miiba, wakaiweka
kichwani pake. Wakamwekea fimbo katika
mkono wake wa kuume, na wakapiga magoti
mbele zake na kumdhihaki, wakisema, "Salamu,
mfalme wa Wayahudi!"
30 Wakamtemea mate, wakachukua ile fimbo
wakampiga kichwani tena na tena.
31 Baada ya kumdhihaki, wakamvua lile joho,
wakamvika tena nguo zake. Kisha wakampeleka
ili wakamsulubishe.

Yesu Asulubishwa
(Marko 15:21-32; Luka 23:26-43; Yohana 19:17-27)

32 Walipokuwa wakienda, wakakutana na mtu
mmoja kutoka Kirene, jina lake Simoni, nao
wakamlazimisha kuubeba ule msalaba.
33 Wakafika mahali palipoitwa Golgotha
(maana yake ni Mahali pa Fuvu la Kichwa).
34 Hapo wakampa Yesu divai iliyochanganywa
na nyongo ili anywe; lakini alipoionja, akakataa
kuinywa.
35 Walipokwisha kumsulubisha wakagawana
mavazi yake kwa kuyapigia kura. [Hili lili-
fanyika ili litimie lile neno lililonenwa na nabii,

---

* **27:27** Praitorio maana yake ni makao makuu ya mtawala, jumba la kifalme lililokuwa linakaliwa na Pontio Pilato huko Yerusalemu, palipokuwa na kiti cha hukumu.

"Waligawa nguo zangu miongoni mwao na vazi
langu wakalipigia kura."]
36 Kisha wakaketi, wakamchunga.
37 Juu ya kichwa chake, kwenye msalaba,
wakaandika shtaka lake hivi: HUYU NI YESU,
MFALME WA WAYAHUDI.
38 Wanyang'anyi wawili walisulubiwa pamoja
naye, mmoja upande wake wa kuume na
mwingine upande wa kushoto.
39 Watu waliokuwa wakipita njiani wakam-
tukana huku wakitikisa vichwa vyao
40 na kusema, "Wewe ambaye utalivunja
Hekalu na kulijenga kwa siku tatu, jiokoe
mwenyewe basi! Kama wewe ni Mwana wa
Mungu, shuka kutoka msalabani."
41 Vivyo hivyo, viongozi wa makuhani, wal-
imu wa sheria pamoja na wazee wakamdhihaki
wakisema,
42 "Aliwaokoa wengine, lakini hawezi kujiokoa
mwenyewe! Yeye ni Mfalme wa Israeli! Ashuke
sasa kutoka msalabani, nasi tutamwamini.
43 Anamwamini Mungu, basi Mungu na
amwokoe sasa kama anamtaka, kwa maana
alisema, 'Mimi ni Mwana wa Mungu.' "
44 Hata wale wanyang'anyi waliosulubiwa
pamoja naye wakamtukana vivyo hivyo.

Kifo Cha Yesu
(Marko 15:33-41; Luka 23:44-49; Yohana 19:28-30)

45 Tangu saa sita hadi saa tisa giza liliifunika
nchi yote.
46 Ilipofika saa tisa, Yesu akapaza sauti akalia,
"Eloi, Eloi, lama sabakthani?" (maana yake,

“Mungu wangu, Mungu wangu, mbona umeniacha?”)

47 Baadhi ya watu waliokuwa wamesimama
pale waliposikia hayo, wakasema, “Anamwita
Eliya.”

48 Ghafula mmoja wao akaenda mbio na
kuleta sifongo, akaichovya kwenye siki, akai-
weka kwenye mwanzi na akampa Yesu ili anywe.
49 Wengine wakasema, “Basi mwacheni. Hebu
tuone kama Eliya atakuja kumwokoa.”

50 Yesu alipolia tena kwa sauti kuu, akaitoa
roho yake.

51 Wakati huo huo pazia la Hekalu likachanika
vipande viwili, kuanzia juu hadi chini. Dunia
ikatetemeka na miamba ikapasuka.
52 Makaburi yakafunguka na miili ya watakat-
ifu waliokuwa wamekufa ikafufuliwa.
53 Wakatoka makaburini, na baada ya Yesu
kufufuka, waliingia kwenye Mji Mtakatifu na
kuwatokea watu wengi.

54 Basi yule jemadari na wale waliokuwa
pamoja naye wakimlinda Yesu walipoona lile
tetemeko na yale yote yaliyokuwa yametukia,
waliogopa, wakasema, “Hakika huyu alikuwa
Mwana wa Mungu!”

55 Walikuwako wanawake huko wakiangalia
kwa mbali. Hawa walikuwa wamemfuata Yesu
tangu Galilaya ili kushughulikia mahitaji yake.
56 Miongoni mwao walikuwepo Maria Magda-
lene, na Maria mama yao Yakobo na Yosefu, na
mama yao wana wa Zebedayo.

Maziko Ya Yesu
(Marko 15:42-47; Luka 23:50-56; Yohana 19:38-42)

57 Ilipofika jioni, alifika mtu mmoja tajiri
kutoka Arimathaya aitwaye Yosefu, ambaye pia
alikuwa mwanafunzi wa Yesu.
58 Akamwendea Pilato ili kumwomba mwili wa
Yesu. Pilato akaamuru apewe.
59 Yosefu akauchukua mwili wa Yesu, akau-
funga katika kitambaa cha kitani safi,
60 na kuuweka katika kaburi lake mwenyewe
jipya, alilokuwa amelichonga kwenye mwamba.
Kisha akavingirisha jiwe kubwa katika ingilio la
kaburi, akaenda zake.
61 Maria Magdalene na yule Maria mwingine
walikuwepo mahali pale, wakiwa wameketi mk-
abala na kaburi.

Walinzi Pale Kaburini

62 Kesho yake, yaani siku iliyofuata ile ya
Maandalizi ya Sabato, viongozi wa makuhani na
Mafarisayo wakamwendea Pilato
63 na kusema, “Bwana, tumekumbuka
kwamba yule mdanganyifu wakati alikuwa bado
hai alisema, ‘Baada ya siku tatu nitafufuka.’
64 Kwa hiyo uamuru kaburi lilindwe kwa
uthabiti mpaka baada ya siku tatu. La sivyo,
wanafunzi wake wanaweza kuja kuuiba mwili
wake na kuwaambia watu kwamba amefufuliwa
kutoka kwa wafu. Udanganyifu huu wa mwisho
utakuwa mbaya kuliko ule wa kwanza.”
65 Pilato akawaambia, “Ninyi mnao askari
walinzi. Nendeni, liwekeeni ulinzi kadri mweza-
vyo.”

66 Kwa hiyo wakaenda na walinzi ili kulilinda
kaburi kwa uthabiti, wakatia muhuri kwenye lile
jiwe na kuweka ulinzi.

28

Yesu Afufuka
(Marko 16:1-10; Luka 24:1-12; Yohana 20:1-10)

1 Baada ya Sabato, alfajiri mapema siku ya
kwanza ya juma, Maria Magdalene na yule
Maria mwingine walikwenda kulitazama kaburi.
2 Ghafula, pakawa na tetemeko kubwa la
ardhi, kwa sababu malaika wa Bwana al-
ishuka kutoka mbinguni, akaenda penye kaburi,
akalivingirisha lile jiwe na kulikalia.
3 Sura ya huyo malaika ilikuwa kama umeme,
na mavazi yake yalikuwa meupe kama theluji.
4 Wale walinzi wa kaburi walimwogopa sana,
wakatetemeka hata wakawa kama wafu.
5 Yule malaika akawaambia wale wanawake,
“Msiogope, kwa maana ninajua kuwa
mnamtafuta Yesu aliyesulubiwa.
6 Hayupo hapa, kwa kuwa amefufuka, kama
vile alivyosema. Njooni mpatazame mahali
alipokuwa amelazwa.
7 Kisha nendeni upesi mkawaambie wanafunzi
wake kwamba, ‘Amefufuka kutoka kwa wafu,
naye awatangulia kwenda Galilaya. Huko ndiko
mtamwona. Sasa nimekwisha kuwaambia.’ ”
8 Hivyo wale wanawake wakaondoka pale
kaburini wakiwa wamejawa na hofu, bali
wakiwa na furaha nyingi. Wakaenda mbio
kuwaeleza wanafunzi wake habari hizo.

9 Ghafula, Yesu akakutana nao, akasema, “Salamu!” Wale wanawake wakamkaribia, wakaishika miguu yake, wakamwabudu.
10 Ndipo Yesu akawaambia, “Msiogope. Nendeni mkawaambie ndugu zangu waende Galilaya, ndiko watakakoniona.”

Taarifa Ya Walinzi

11 Wakati wale wanawake walikuwa njiani wakienda, baadhi ya wale askari waliokuwa wakilinda kaburi walienda mjini na kuwaeleza viongozi wa makuhani kila kitu kilichokuwa kimetukia.
12 Baada ya viongozi wa makuhani kukutana na wazee na kutunga hila, waliwapa wale askari kiasi kikubwa cha fedha
13 wakiwaambia, “Inawapasa mseme, ‘Wanafunzi wake walikuja wakati wa usiku na kumwiba sisi tulipokuwa tumelala.’
14 Kama habari hizi zikimfikia mtawala, sisi tutamwondolea mashaka nanyi hamtapata tatizo lolote.”
15 Kwa hiyo wale askari wakazipokea hizo fedha nao wakafanya kama walivyoelekezwa. Habari hii imeenea miongoni mwa Wayahudi mpaka leo.

Yesu Awatuma Wanafunzi Wake

(Marko 16:14-18; Luka 24:36-49; Yohana 20:19-23; Matendo 1:6-8)

16 Basi wale wanafunzi kumi na mmoja wakaenda hadi Galilaya kwenye ule mlima ambao Yesu alikuwa amewaagiza.
17 Walipomwona, wakamwabudu; lakini baadhi yao wakaona shaka.

18 Yesu akawajia na kusema, “Nimepewa mam-
laka yote mbinguni na duniani.
19 Kwa sababu hii, enendeni mkawafanye
mataifa yote kuwa wanafunzi, mkiwabatiza kwa
Jina la Baba na la Mwana na la Roho Mtakatifu,
20 nanyi wafundisheni kuyashika mambo yote
niliyowaamuru ninyi. Hakika mimi niko pamoja
nanyi siku zote, hadi mwisho wa nyakati.”

Biblica® Toleo Wazi Neno: Bibilia Takatifu™
Swahili: Biblica® Toleo Wazi Neno: Bibilia Takatifu™ (Bible)

copyright © 2018 Biblica, Inc.

Language: Kiswahili

Translation by: Biblica, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.
You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.
Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-04-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 31 Aug 2023
9cbb05be-39f3-5d18-8b2a-4ba788541462